

Benedikt XVI. sprejel dr. Franca Rodeta v kardinalski zbor

Papež na svojem prvem konzistoriju uradno potrdil petnajst novih kardinalov

Uvodnik

Jurij Paljk

Naprej v oglejskem duhu "Ljubezni, ki ne mine"!

"Vse mine, le Ljubezen ostane!" je dejal papež Benedikt XVI., ko je minulo soboto na Trgu sv. Petra nagovarjal nove kardinale, med njimi tudi novega slovenskega kardinala dr. Franca Rodeta, ki so bili sprejeti v kardinalski zbor, naj služijo ljudem in Kristusu, Cerkvi.

Bila je lepa slovesnost, ki ni vsebovala ničesar, kar bi od daleč spominjalo na triumfalistična slavja, saj se današnja Cerkve zaveda, da mora sedaj na novo najprej preobraziti sebe, če hoče preobraziti in na novo evangelizirati svet.

Imenovanje prefekta za posvečeno življenje in nekdanjega slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta v kardinalski zbor je dejanje, ki presega meje slovenskega sveta, saj je dr. Rode postal eminenca in zelo vpliven mož v samem vrhu vesoljne Cerkve, kar je sicer že prej bil, a skratlani kardinalski plašč je ta vpliv samo še potrdil na zunaj. Novi slovenski kardinal je bil in bo tudi v prihodnje velik prijatelj in zagovornik vseh Slovencev, tudi tistih, ki živimo izven meja domovine Slovenije.

V Rim smo zato odšli v štirih, da bi se novemu kardinalu pok-

lonili tudi v vašem imenu, drage bralke in bralci. Msgr. Oskar Simčič, odgovorni urednik sestrskega tednika Voce Isontina g. Andrea Bellavite ter urednika našega tednika Danijel Devetak in podpisani smo se v Apostolski palači v Vatikanu za kratek čas tudi srečali s kardinalom dr. Rodetom in mu prinesli pozdrave iz naših krajev. Našega obiska je bil izjemno vesel, česar ni skri-val, ko se nam je zahvaljeval in nam naročal, naj pozdravimo vse doma.

Šlo je za pomembno gesto, saj smo se predstavili v našem imenu in v imenu goriške nadškofije v "enotnem predstavnstvu" z italijanskim kolegom, kar je kard. Rode razumel kot pomembno gesto.

Bili smo majhna delegacija, a na simbolni ravni smo hoteli pokazati, da se zavedamo, kako pomembno je v naši nadškofiji in krajevni Cerkvi nadaljevati z duhom Ogleja, nadaljevati po poti "Ljubezni, ki ne mine", kot bi rekel papež Benedikt XVI.

Novemu kardinalu želimo veliko uspehov pri nadaljnjem delu, pa tudi, naj ohrani tesen stik z nami vsemi. Več kot petsto Slovencev se nas je zbralo na njegovi umestitvi v Rimu, o čemer je najbolj zgovorno pričal aplavz na Trgu sv. Petra v Rimu, ko je dr. Rode iz rok papeža Benedikta XVI. prejel kardinalski prstan. To pomeni, da imamo našega novega kardinala radi, ker se zavedamo njegovih sposobnosti, odgovornosti in seveda njegove bližine in dolžnosti, pa tudi njegove navezanosti na nas. Prav zato upamo, da bo tako ostalo tudi v prihodnje!

VATIKAN Dr. Rode med novimi kardinali Cerkev je skupnost ljubezni

"Veseljemo se mi je, da tudi dr. Rode med novimi kardinali prispeva svoj delež pri poslanstvu Apostolskega Sedeža v osebi novoizvoljenega kardinala. Njegova služba prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja je velikega pomena. Še naprej ga spremljajte pri tem njegovem služanju z molitvijo, da bo mogla Cerkve čedalje bolj napredovati v svetosti!" S temi besedami je sveti oče Benedikt XVI. v ponedeljek, 27. marca, v slovenščini nagovoril prefekta kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, novega slovenskega kardinala dr. Franca Rodeta, njegove svojce in slovenske romarje, ki so se udeležili konzistorija. Že z imenovanjem nekdanjega ljubljanskega nadškofa za visokega cerkvenega dostojanstvenika je izkazal posebno naklonjenost slovenski Cerkvi in vsemu našemu narodu; dostojanstvo, ki je vezano na kardinalski naslov, pa je po mnenju samega dr. Rodeta še nov poziv k vse večji predanosti v služanju bratom in sestram in k neomajni zvestobi Cerkvi in njenemu pastirju.

/ stran 3
Danijel Devetak

Škofijska Karitas Koper

Končalo se je zbiranje pomoči za otroke in mlade v Don Boscovem centru misijonarja Danila Lisjaka

4

Primorska poje

Priljubljena pomladna zborovska revija je občuteno zazvenela v Štandrežu in Gorici

6

Pogovor

Aleksij Pregarc ob okroglem življenjskem jubileju razmišlja o gledališki in pesniški umetnosti

9

Glasbena matica

Ravnatelj Bogdan Kralj o zadnjih uspehih gojencev in nerešenih težavah glasbene šole

10

Zaščita naše narodne skupnosti

Janša in Berlusconi o nas celo v Bruslju

Slovenski premier Janez Janša je poslal italijanskemu kolegu Silviu Berlusconiju pismo, v katerem izraža zaskrbljenost nad odločitvijo italijanske vlade, da ne potrdi seznama občin v Furlaniji-Juljski krajini, v katerih naj bi se izvajala zaščita slovenske manjšine, so sporočili iz urada premiera. "Dejstvo, da se zakon o zaščiti slovenske jezikovne manjšine iz leta 2001, ki naj bi po več desetletjih končno uredil položaj slovenske manjšine v skladu s sodobnimi evropskimi standardi, tudi pet let po sprejemu ne izvaja, povzroča skrb v vrstah slovenske manjšine. Slovenska

država povsem razume to skrb in bi rada v konstruktivnem in partnerskem dialogu z institucijami italijanske države prispevala k rešitvam v skladu z

evropskimi standardi," so zapisali v Janševem kabinetu. Premier je tudi izrazil pričakovanje, da bo italijanska vlada v celoti upoštevala

določila in postopke, ki jih določa zaščitni zakon iz leta 2001, in spoštovala zakonodajo, ki jo je Italija sprejela za zaščito ene od svojih zgodovinskih manjšin.

O tem vprašanju sta se Berlusconi in Janša pogovarjala tudi ob robu vrha EU v Bruslju. Berlusconi je Janši dejal, da ga na omenjeni seji ni bilo ter da se bo podrobneje pozanimal in skušal ugoditi prošnji slovenskega premierja po vnovičnem razmisleku. Seznam občin je paritetni odbor v vladno obravnavo poslal že dvakrat. Drugo zavrnitev je Rim utemeljil s tem, da je seznam v primeru občine Trst v nasprotju s predlogom tamkajšnjih občinskih svetnikov, v primerih občin Čedad, Milje in Gorica pa zato, ker ni prišlo do preverjanja, ali je slovenska jezikovna manjšina tam dejansko tradicionalno prisotna.

Italija pred volitvami Volilni boj se močno zaostruje

Do parlamentarnih volitev 9. aprila nas loči le dobrih deset dni, a politično ozračje med strankami oz. med desnorsredinsko in levosredinsko koalicijo je že močno napeto in zadržano. Po številnih znakih soedeč, se volilni boj prav v zadnjih dneh utegne še močno zaostriti. Nobena dvoma ni, da najbolj osebno napadalno kampanjo vodi predsednik vlade in stranke Naprej Italija Silvio Berlusconi, ki se ustrežno in neustrezno zaganja tako rekoč proti vsem, ki so mu na poti do zmage, in pri tem ne izbira metod in sredstev. Njegovo stalno geslo je, da se Italijani vse preveč prepuščajo vplivu leve in "komunistov" in da sta zato že v nevarnosti svoboda in demokracija. Posebno je nastrojen proti svojemu neposrednemu tekmeču Romanu Prodiu, ki mu je uspelo zbrati okrog sebe številne politične skupine, izdelati perspektiven in razčlenjen volilni program, potem ko se je na jesenskih primarnih volitvah demokratično uveljavil kot resen in moderen politični voditelj, ki lahko uspešno popelje levosredinsko koalicijo Unije h kr-

milu nove vlade. V tem pogledu je pravo nasprotje vsiljivega in demagoškega populista Berlusconi, ki se čuti ogroženega in zato svoje nasprotnike, in še zlasti Prodi, izživa z raznimi podtikanjem, da bi ga tako deskvalificiral. Tako ga je, recimo, dolgo pozival na javno soočenje po televiziji in ga neutemeljeno obtoževal, da se izmika soočenju. Prodi je televizijsko srečanje sprejel šele potem, ko sta se obe strani dogovorili za pravila, v katerih naj poteka soočenje. Kot znano, je Prodi na prvem takšnem srečanju bil povsem kos Berlusconi, napadalnosti in se je po splošnem mnenju gledalcev in političnih ocenjevalcev celo bolje izkazal od tekmeča. 3. aprila bi moralo biti drugo in zaključno televizijsko soočenje med Prodiem in Berlusconiem.

Prav po omenjenem televizijskem nastopu je, kot kaže, Berlusconi začutil negotovost svojega položaja in se, izgovarjajoč na zdravstvene težave, za nekaj dni umaknil iz javnega nastopanja in sprva celo odpovedal udeležbo na zborovanju industrijev v Veroni 19. marca. Potem pa, ko je videl, da so

podjetniki pozorno prisluhnili Prodijevimi izjavam za premostitev gospodarskega razvoja v državi, se je nenapovedano pojavil na kongresu Združenja industrijev (Confindustrie) v Veroni in ostro napadel njihovo vodstvo, češ da je zapadlo vplivu "leve" in pesimističnemu gledanju na gospodarsko stanje ter polemično pozval podjetnike, naj delajo več. Po končanem zborovanju je predsednik sindikalne organizacije podjetnikov (Confindustrie) Montezemolo dejal, da iz spoštovanja do najvišjih državnih institucij (med katere spada tudi predsednik vlade) ne namerava odgovarjati na žaljive očitke, čeprav bi imel marsikaj povedati.

Politični preučevalci menijo, da je treba nenadni in grobi izpad Berlusconi oceniti kot poskus medijskega šokiranja javnosti in posredno tudi njegovih strankarskih zaveznikov v okviru Doma svobod, ki z določeno nelagodnostjo spremljajo njegov bolesten protagonizem v volilni kampanji. Po splošnem mnenju naj bi bil namen njegovega skrajno napadnega nastopanja pridobiti glasove še neodločenih volilcev, predvsem pa volivce specifično usmeriti, da se opredelijo za njegovo stranko Naprej Italija, in s tem pokazati Finiju in Casiniju, da se njegova napadalna volilna kampanja obrestuje.

Prodi jeva leva sredina odgovarja, da ne bo nasedla Berlusconiemu izzivanju, ampak bo mirno nadaljevala svojo kampanjo s poudarkom predvsem na programskih vprašanjih. Italijansko ljudstvo je namreč dovolj zrelo, da zna ločiti pleve od zrnja in ne bo nasedlo demagoškimi parolam. Da je čas za spremembo pri vladnem krmilu, dokazuje javno izrečena usmeritev največjega italijanskega dnevnika Corriere della sera v prid Prodijevi koaliciji, in sicer z utemeljitvijo, da Berlusconi je vlada ni izpolnila temeljnih pričakovanj italijanske družbe.

Ob koncu naj še povemo, da skoro vse predvolilne analize usmerjenosti volilcev kažejo stabilno prednost leve sredine (52,1 odstotkov, medtem ko desni sredini pripisujejo 47 odstotkov glasov). Italijanski volivci imajo tokrat vsekakor tehtne razloge, da se odločijo za spremembo vlade. To še toliko bolj velja za pripadnike slovenske manjšine v Italiji.

Alojz Tul

Priseljenci

Ali se jih zares bojimo?

Masovna naselitev priseljencev bo zagotovo vplivala na videz našega teritorija, in sicer iz dveh razlogov: zato, ker se njihova demografska rast veča hitreje od naše, pa tudi zato, ker je njihov pogled na življenje bolj optimističen. Družine priseljencev so mlajše in številnejše od naših, in to kljub temu, da so z ekonomskega in socialnega vidika običajno na slabšem. Višji nivo izobrazbe in večja pričakovana vodijo nas, zahodnjake, k temu, da se večino našega časa trudimo, da bi dosegli neki ideal, ki morda sploh ne obstaja. Partnerja iščemo dolgo, ker smo na našo individualnost močno navezani in ker smo jo pripravljeno omejiti le v zamejnosti za čim bolj popolnega človeka. Ko smo ga nazadnje našli, se pojavita problem strehe nad glavo in želja po tem, da bi naše posesti odražale čim višji socialni status (večkrat celo višjega od tistega, ki si ga lahko privoščimo). Da bi se vse to sčasom ne razblinilo, smo v to sliko pripravljeno vključiti enega (kvečjemu dva) otroka, ker smo prepričani, da bi jim drugače ne mogli nuditi blagostanja, ki si ga zaslužijo (in ki smo ga tudi sami dosegli s toliko trudom). Pri vsem tem

je očitno, da smo spregledali kar je glavno, in sicer dejstvo, da je človek na svetu zato, da živi, ne pa zato, da bo nekega dne končno lahko zaživel. In ravno v tem je razlika med našim pristopom k življenju in tistim, ki ga imajo ljudje, ki se selijo k nam. Mi živimo razvojeni med navezanostjo na preteklost in hrepenenjem po neki idealni prihodnosti, ne zavedamo pa se, da sta rezultata te naše razdvojenosti pasivnost in stagnacija in da so torej najbolj dinamičen element današnje družbe ravno tujci. Če je namreč res, da je brez poznavanja lastne preteklosti prihodnost podobna hiši, zgrajeni na pesku, je pa toliko bolj res, da je gradnja prihodnosti brez vsakršne energije in dinamičnosti brzokone podobno gradnji hiše ... brez delavcev in opek. Čudimo se, da naše trgovine zapirajo in da se njihove množijo, da se naše cerkve praznijo, njihove pa polnijo. Menda res ne mislimo, da vse to odvisi le od neke mafije ali pa od nekega mračnega načrta islamizacije Zahoda? V čem se torej razlikujemo eni od drugih? Razlik je verjetno več, ena izmed glavnih pa je zagotovo ta, da so oni med sabo bolj složni in obenem manj osredotočeni na lastno individualno-

st. Še bolj kot to, pa je osrednja razlika med njimi in nami predvsem ta, da so oni veliko bolj prisotni v času in kraju, v katerem živijo, medtem ko mi pričakujemo, da se bo naše stanje izboljšalo samo od sebe - kot bi bilo naše blagostanje nekakšna neizpodbitna pravica, ki nam pripada zaradi nekega ne točno definirane zgodovinskega privilegija. To, kar je Evropa naredilo takšno, kakršna je, so bili ljudje in njihova sposobnost kreativnega mišljenja, njihova radovednost in njihova želja po soustvarjanju boljše prihodnosti.

Čas je, da se nekaj premakne, in to seveda ne v škodo priseljencev, pač pa v naš prid in v prid celi Evropi. Delavnost, iznajdljivost in verska predanost priseljenca naj nam zato ne bodo v oviro, pač pa raje za zgled. Od prispevka vsakega posameznika je namreč odvisno, ali se bo Evropa ponovno postavila na noge in tako končno postala tisti svetel zgled, ki ga mnogi pričakujejo. "Evropski stil" se namreč od ostalih razlikuje ne samo zato, ker stalno teži k iskanju lepote in kakovosti, pač pa tudi zato, ker je eden redkih, ki med svoje značilnosti prišteva tudi predanost človekovim pravicam.

Erika Hrovatin

Povejmo na glas

Italijanska desnica zaostruje neodgovorno

V ponovno razmišljanje o bližnjih volitvah nas silijo poteze italijanske politične desnice, ki so več kot sporne in v ničemer spodbudne. Prav gotovo je še posebej Berlusconi ugotovil, da so zanj volitve izgubljene in da se velja poslužiti ostrejših prijemov. Izposloval si je dva tedna kasnejšo razpustitev poslanskih zbornic in tako njegovi napadi trajajo nepretrgoma že dober mesec in pol. Napadi zato, ker bi bil miren in uravnovešen predvolilni boj za tistega, ki je v zaostanku, že vnaprej obsojen na poraz. Napadi v duhu načela, da je v demokraciji vse dovoljeno, čemur pa se seveda velja odločno upreti: v demokraciji ni vse dovoljeno, v demokraciji sta v veljavi tista svoboda in dostojanstvo vsakogar, ki ne prizadeta svobode in dostojanstva drugih. Svoboda na račun dostojanstva drugih demokracija pač ni in to resnično bi morali v državi izpostaviti večkrat in z dosti večjo odločnostjo. Pri tem se ni težko spomniti, kolikokrat so predstavniki Severne lige brez najmanjšega opomina izgovarjali grobe in žaljive izjave - med drugim na račun priseljencev in drugih civilizacij. Sicer pa pustimo ob strani vprašljivo družbeno strpnost do pogostih preteklih nestrpnosti in si približe pogledjmo enega od sedanjih napadov desnice, ki je med vsemi najbolj sporen. Nakazuje možnost, da so njegovi avtorji sposobni dejanj izven mej znošnega sožitja, dejanj, ki naj ustvarijo skrajno napeto ozračje, v katerem bi edino lahko imeli še kakšno volilno upanje. Berlusconi je do skrajnosti stopnjeval svojo

propagando demoniziranja leve oziroma komunistične nevarnosti. To je počenjal vztrajno in bo slej ko prej ponavljal vse do volitev. Kot se je zdelo njegovo žigovanje italijanske leve v pričetu povsem iz trte izvito in brez vsake prepričljive osnove, pa se je polagoma pokazalo, da stvar ni tako nedolžna. Gre namreč za grobo potiskanje Italije nazaj, in to ne v čas hladne vojne, ampak v čas pred drugo svetovno vojno, ko se je nastajajoča desna diktatura še kako napajala z ustrahovanjem pred komunizmom - slednji se je z utrjevanjem Sovjetske zveze vse bolj krepil. Potiskati Italijo v njen predvojni čas pa je škodljivo in zagotovo razdiralno, saj pomeni željo po ostri notranji delitvi in odmik od sedanjega sožitja. Pomeni delitev med "naše" na eni in "sovražnike" na drugi strani. Pomeni ukinjanje demokratične družbe sobivanja različnosti, ukinjanje sobivanja samega. In težnja v to smer je neodgovorna, v posrednem smislu že nasilna.

Toliko bolj nespodbudno je dejstvo, da bi v primeru zmage Berlusconi uresničevanje svoje družbene zamisli stopnjeval. V kakšno smer, ni težko ugotoviti. Sovražnika ne vidi le v nasprotni politiki, sovražnika vidi v časopisih, na televiziji, sovražnika vidi v sindikatih, v sodiščih, sovražnika vidi na univerzah, po Solah, sovražnika vidi povsod. In kdor vidi sovražnika povsod, le napada, ustvarja nemir in negotovost.

Janez Povše

Na dnu ...

BLIŽA SE DEVETI APRIL,
DAN VELIKE ODLOČITVE!
SI POMISLILA, KAJ NAREDITI?

MAH, VERJETNO
NJOKE S ŠUGOM.

51. strani Na svojem prvem konzistoriju je papež Benedikt XVI. umestil petnajst novih kardinalov, med njimi dr. Franca Rodeta

“Cerkev je skupnost ljubezni”

Bila je globoko doživeta izkušnja Cerkev, je povedal sveti oče v nedeljo, 26. marca, saj je omogočila, da smo “okusili duhovno bogastvo kolegialnosti, da smo se srečali kot bratje iz različnih krajev; skupna nam je bila ljubezen do Kristusa in njegove Cerkev.” Tako je nemški papež komentiral svoj prvi konzistorij, ko je na neki način podoživljal izkušnjo prvih kristjanov, ki so se zbrali okrog Matere Božje in sv. Petra, da bi skupno prejeli darove Svetega Duha in jih ponesli po vsem svetu. Izkušnja je bila pomembna tudi za “goriško delegacijo”, ki se je udeležila tega - za ves slovenski narod - zgodovinskega dogodka. Goriški nadškofijski vikar za slovenske vernike msgr. Oskar Simčič, urednik tednika Voce Isontina Andrea Bellavite, naš urednik Jurij Paljk in podpisani smo se namreč skupaj odpravili v večno mesto, da se kot zavedni pripadniki iste Cerkev, ki izhaja iz Ogleja in se zaveda bogastva svoje raznolikosti, poklonimo dr. Rodetu, ki že vrsto let izkazuje posebno pozornost naši stvarnosti.

Petek, 24. marca

V petek, 24. marca zjutraj, je papež pred množico na Trgu sv. Petra uradno potrdil 15 kardinalov, ki jih je imenoval 22. februarja. Poleg dr. Rodeta so to še ameriški nadškof William Joseph Levada, krakovski nadškof in dolgoletni osebni tajnik Janeza Pavla II. Stanislaw Dziwisz, nadškof iz Bordeauxa Jean-Pierre Ricard, nadškof iz Caracasa Horge Liberato Urosa Savino, nadškof iz Manile Gaudencio B. Rosales, nadškof iz Toleda Antonio Canizares Llovera, nadškof iz Seula Nicholas Cheong Jinsuk, nadškof iz Bostona Sean Patrick O'Malley, bolonjski nadškof Carlo Caffarra, nadškof iz Hongkonga Zen Ze-Kiun, prefekt vrhovnega sodišča apostolske signature Agostino Vallini, dekan rimske cerkve Sv. Pavla izven zidov Andrea Cordero Lanza di Montezemolo, nadškof iz ganskega Tamaleja Peter Poreku Dery ter zaslužni rektor Papeškega bibličnega inštituta in tajnik Papeške biblične komisije Albert Vanhoye. Ratzinger jim je podelil svoj blagoslov, značilno škrlatno pokrivalo in listino ob imenovanju ter naročil, naj bo živa barva, v katero so odsej oblečeni, “znamenje Kristusove ljubezni”. Od novih kardinalov jih prvih dvanajst še ni dopolnilo 80 let in imajo torej pravico v primeru smrti sedanjega papeža voliti novega. Vseh visokih dostojanstvenikov je sedaj skupno 193, med njimi 120 elektorjev. Petkove jutranje slovesnosti so se v imenu Slovenske škofovske konference udeležili mariborski škof msgr. Franc Kramberger, ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran, koprski škof msgr. Metod Pirih ter ljubljanska pomožna škofa msgr. Andrej Glavan in msgr. Anton Jamnik. Navzoči so bili tudi nekateri državniki: najvišja italijanska predstavnik sta bila predsednika senata in poslanske zbornice, Marcello Pera in Pier Ferdinando Casini; slovensko vlado pa je zastopal minister za šolstvo in šport Milan Zver.

“Redni in javni konzistorij je

dogodek, ki zgovorno priča o vesoljni naravi Cerkev, ki je razširjena po vsem svetu, da bi oznanjala veselo novico Kristusa Odršenika,” je povedal papež v homiliji. Na nove kardinale se je obrnil s pomenljivimi besedami: “Popolna in velikodušna razpoložljivost služiti drugim je razpoznavno znamenje tistega, ki v Cerkvi ima avtoriteto, kajti tako je bilo za Sina Človekovega, ki ni prišel, da bi mu služili, ampak da bi služil in dal svoje življenje za mnoge”.

Istega dne popoldne so ljudje lahko čestitali novim kardinalom v dvoranih Apostolske palače. Pod budnim nadzorom švicarskih straž in varnostnikov je morje okrog deset tisoč vernikov kmalu preplavilo široka stopnišča, dolge hodnike in avle. V vrsti ljudi, ki so se želeli pokloniti dr. Rodetu, je bilo kar nekaj kardinalov in škofov; med drugimi smo videli predsednika Italijanske škofovske konference kard. Camilla Ruini in zagrebškega nadškofa kard. Josipa Bozanića. Slovenskemu kardinalu, ki je tudi prefekt kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, je čestitalo ogromno duhovnikov, redovnikov in redovnic z najrazličnejšimi redovnimi oblekami, v najrazličnejših jezikih: od vsepovsod. V vrsti, slab meter pred nami, je stal ugledni vatikanist dnevnika Corriere della Sera Luigi Accattoli. Res veliko je bilo Slovencev (urednik Družine Ja-

Foto DPD

Nekaj vtisov iz večnega mesta Mimogrede...

Marsikdo je v Rimu ugotavljal, da se je svečanosti na Trgu sv. Petra prejšnji teden udeležilo razmeroma malo ljudi. Razlogov je verjetno več: tak obred bi po mnenju nekaterih spadal bolj v baziliko kot na trg pred njo; težko je tudi ne primerjati tega papeža z njegovim predhodnikom, ki je kot igralec znal bolj pritegniti navzoče, “držati na vrvi” njihovo pozornost. Besede in homilije nemškega svetega očeta so čudovite, vsebinsko izredno bogate, saj bi jih bilo res vredno večkrat prebrati in “metabolizirati”; in vendar ne med ljudmi ne v medijih ne “odmevajo” toliko, kolikor so “odmevale” besede poljskega papeža, ki jih je znal spretno podajati ne le z usti, ampak z govornico vsega svojega telesa. Bili smo vajeni na “morje” vernikov, množice, ki jih ni več. Prejšnjo soboto je bila tretjina stolov na trgu prazna... Rim je vsekakor velik in lep, poln arhitektonskih in umetniških biserov, je pa tudi mesto velikih protislovij in kričečih družbenih razlik. Prijatelj je postavil izzivalno vprašanje: kje bi se v Rimu danes rodil Jezus? V razko-

nez Gril nam je povedal, da jih je prišlo okrog 500), ki so z zastavami, podobo Marije Pomagaj z Brezij, nošami in nepogrešljivo slovensko pesmijo pričarali pristno slovensko vzdušje. Prav vsakogar je dr. Rode rad sprejel, se z njim ustavil in mu kaj povedal. Msgr. Simčič mu je prinesel pozdrave in čestitke goriškega nadškofa Dina De Antonija, naših duhovnikov in vernikov, Paljk pozdrave našega uredništva in bralcev. Našega obiska je bil kardinal res vesel. Prav toplo je sprejel tudi g. Bellaviteja, ki ga je spoznal že v njegovih rimskih študijskih letih; povedal mu je, da spremlja njegovo delo in po-

sebno ceni “njegovo občutljivost za pravičnost”.

Sobota, 25. marca

Na dan Oznanjenja Gospodovega zjutraj se je nad Vatikanom pokazalo sonce. In sveti oče je pred tridesetisočglavo množico še enkrat z močjo spregovoril o Cerkvi, katere glavna značilnost je ljubezensluženje. Kdor ljubi, pozabi nase, je povedal Benedikt XVI., in začne služiti bližnjemu. “To je podoba in vzor Cerkev.” Vsaka cerkvena skupnost, kot Kristusova Mati, je klicana, da sprejme Božjo skrivnost, ki prihaja, da bi prebivala v njej, in jo sili na pot ljubezni. “To je pot, na kateri sem hotel začeti svoj pontifikat;” s svojo prvo enci-

lika pa je želel povabiti vse, da bi gradili Cerkev v ljubezni, da bi postala “skupnost ljubezni”. Sv. oče se je zaustavil pri “marijanski” in “petrski” razsežnosti Cerkev. Srečujeta se v dokončnem uresničenju obeh, in sicer “v absolutni vrednoti ljubezni, ki je največja karizma, najboljša pot med vsemi.” V homiliji se je papež obrnil na kardinale kot na brate, katehrih - duhovna in stvarna - bližina ga tolaži in podpira. Kardinalski zbor je imenoval tudi “senat”, ko je poudaril, da kardinali imajo pomembno vlogo “v senatu Petrovega naslednika.” Ko je spregovoril o Mariji, se je z ganjenimi besedami spomnil svojega predhodnika Janeza Pavla II., čigar prvo obletnico smrti bomo obhajali prihodnjo nedeljo; v Wojtyłovi duhovni osnovi in njegovem neutrudnem delovanju se je Marija razodela pred očmi vseh kot Mati in Kraljica Cerkev, je rekel. “To prisotnost je on na poseben način zaznal v atentatu 13. maja 1981 na Trgu sv. Petra.” Božjo Mater je imel pred sabo ves čas svojega dolgega papeževanja, “ki je pred letom dni stopilo v zadnjo fazo, bolečo in hkrati zmagoslavno, zares velikonočno”.

Pri maši je s papežem somaševalo petnajst novih kardinalov, ki so med daritvijo tudi prejeli kardinalski prstan, “poročno” znamenje zvestobe svetemu očetu in Cerkvi, pa tudi znamenje “dostojanstva, pastoralne vneme in trdnjega občestva s Petrovim sedežem”. To je bil najpomembnejši trenutek dneva. “Ko prejmete prstan,” je povedal Benedikt XVI., “naj bo, kot da obnavljate svoj ‘da’, svoj ‘zgodil se’; tega izrekate hkrati Gospodu Je-

zusu, ki vas je izbral in postavil, in pa Sveti Cerkev, ki ste klicani, da jo ljubite z zakonsko ljubeznijo.” Vsak izmed kardinalov je stopil do papeža, pokleknil predenj in prejel prstan. Ko je vstal pokonci, je prejel tudi aplavz množice; dr. Rode je bil deležen prav krepkega, najtoplejšega pa krakovski nadškof Dziwisz, 40 let zvesti tajnik Janeza Pavla Velikega. Tudi ta svečanost je bila živ izraz vesoljne Cerkev, saj so na trgu plapolale najrazličnejše zastave, med prvojnimi pa so se slišali jeziki novih kardinalov. Slovenska prvojnica se je glasila: “Ko se s hvaležnostjo spominjamo desete obletnice izida postsinodalne spodbude Janeza Pavla II. o posvečenem življenju, prosimo za vse redovnice in redovnike: naj Kristus Gospod, ki jih je

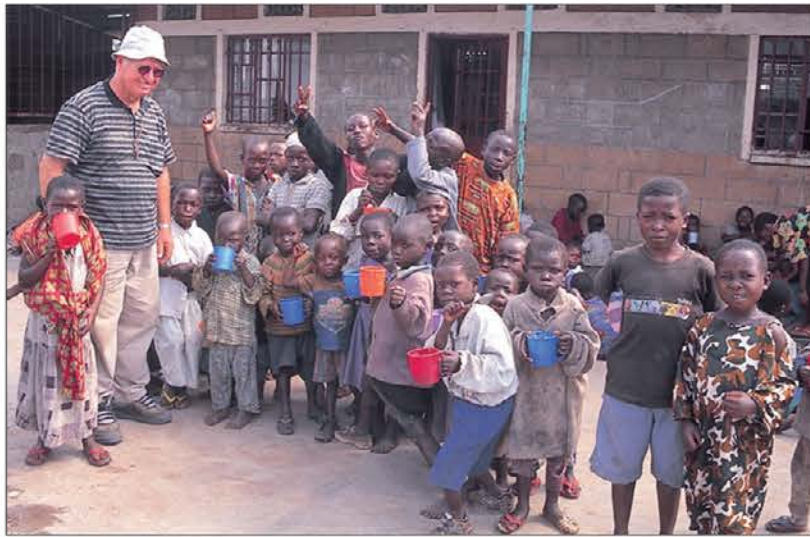
poklical k hoji za seboj in v svojo službo, obnovi v njih milost zvestobe evangelijskim svetom, da bodo v današnje družbo prinašali karizme svetnikov.” Srečanja s celotnim kardinalskim zborom bodo še naprej dragocene in “privilegirane prilagoditve, ki lahko skupaj skušamo služiti Cerkvi.” To je povedal papež na avdientci v ponedeljek, 27. marca, in dodal: “Vem, da lahko vedno računam na vaše sodelovanje, ki ga resnično potrebujem.” Nekaj podobnega se je namreč zgodilo prejšnji četrtek, 23. marca, ko je sv. oče želel poslušati kardinale, ki so skupaj molili in razpravljali o aktualnih pastoralnih izzivih katoliške Cerkev. V sproščenem, prijateljskem in bratskem vzdušju velike kolegialnosti naj bi razpravljali o soočenju s shizmatisko bratovščino, ki jo je ustanovil msgr. Lefebvre, o upokojenih škofih, o dialogu z islamom, o reformi rimske kurije, po navajanju nekaterih virov morda tudi o terorizmu in sektah. Zdi se, da Ratzinger išče tesnejše sodelovanje s kardinali, ki naj mu pomagajo oznanjati svetu, da “Deus charitas est”, kot pravi njegova enciklika. “Računam na vas, dragi bratje kardinali, da se bo načelo ljubezni razširilo in oživilo Cerkev na vseh stopnjah njene hierarhije, v vseh skupnostih in verskih inštitutih, v vsaki duhovni pobudi, apostolski in družbeni.” Na kardinalne računa, da mu bodo pomagali “pospešiti pot do polne enotnosti kristjanov”. Ne nazadnje računa nanje, da bi Cerkev, pozorna do malih in revnih, “na odločen način ponudila svetu oznanjevanje in izziv omike ljubezni.”

DD

Škofijska Karitas Koper

Gradimo most solidarnosti sirotam v Gomi

V torek, 21. marca, je Škofijska Karitas Koper sklenila akcijo zbiranja pomoči za otroke in mlade v Don Boscovem mladinskem centru v Gomi, Nagangi, Kongo. V prostorih Karitas vipavske dekanije v Ajdovščini je bilo naloženih 52 ton različne pomoči v vrednosti preko 30 milijonov SIT. Leta 2002 smo na prošnjo primorskega misijonarja Danila Lisjaka odgovorili spontano. Prvi in edini cilj je bil pomagati otrokom in mladim, ki so v Don Boscovem mladinskem centru v Gomi, zaradi izbruha vulkana, ostali brez vsega. Potrebovali so zavetje, predvsem pa hrano. V teh letih je vez pomoči in spoznavanje potreb postalo trdnješe in nastal je – lahko brez sramu rečem – projekt Gradimo most solidarnosti s sirotami v Gomi. Dokaz temu je, da je od leta 2002 do konca 2005 po tem 'mostu' potovalo 6 kontejnerjev s težo 95 ton in vrednostjo skoraj 100 milijonov SIT. Danes se v Centru dnevno hrani 1800 otrok, v glavnem sirot, ki poleg strehe nad glavo in hrane potrebujejo tudi vzgojo in pomoč, da se bodo postavili na lastne noge. To so v glavnem otroci, ki so jih starši zapustili ali jih ne morejo preživljati. Veliko je tudi otrok, katerih starši so umrli zaradi aidsa. V letošnji zimi je ponovno potekala akcija zbiranja pomoči. Je-

seni smo se odločili, da bo v Kongu šel en kontejner s traktorjem in nekaterimi priključki pa še nekaj hrane in šolskih potrebščin. Vendar ponovno se je izkazala dobrota in solidarnost številnih ljudi, ki so bili pripravljene darovati svoj dar. Tako en kontejner s težo 18 ton že pluje proti Mombasi, druga dva pa sta iz skladišča Karitas v Ajdovščini šla na pot 21. marca. Teža vseh treh kontejnerjev je 52 ton in vredno-

st materiala preko 30 milijonov SIT. Vendar je to vrednost le stvari, ki so v kontejnerjih, če bi šle vse prostovoljne ure v zvezi s pripravo in koordinacijo akcije, urejanjem dokumentacije, še bolj kot to pa ogromno množico ljudi, ki se je vključila v zbiranje in pripravo pošiljke, kajti vse je bilo opravljeno prostovoljno, bi se vrednost še povečala. Poleg šolskih in higienskih potrebščin bodo v Gomi dobili tudi traktor s priključki za obdelo-

vanje zemlje, štedilnike in pribor za kuhanje, šivalne stroje, blago za šivanje, ležišča za otroke in posteljnino, elektro in gradbeni material, orodja in manjše stroje. Poslano orodje bo omogočilo mladim, da se bodo naučili skrbeti za dom, ki raste v Don Boscovem mladinskem centru v Gomi in nosi ime Slovenski dom ter bodo z oranjem in sejanjem sami poskrbeli za vsakdanji kruh. Seveda so v kontejnerju tu-

novic.

Zato le nekaj podatkov:

- povabljeni k akciji so bile vse matične in podružnične osnovne šole na področju Škofije;
- laična misijonarja Uroš in Janko, ki sta v Don Boscovem centru pomagala eno leto, sta na številnih šolah in prireditvah predstavila življenje in stiske otrok;
- sodelavca Karitas – zakonca Kodrič, ki sta prav tako v Don Boscovem centru pomagala dva meseca, sta neumorno trkala na vrata podjetij in posameznikov, govorila o stiskah, ki sta jih videla v živo, in prosila pomoč in zbrala veliko materiala v vrednosti preko 5 milijonov SIT. Hvala lepa vsem, ki ste kakorkoli pomagali.

Koorinatorka akcije: Jožica Ličen, gsm 041 429 713

Akcija Škofijske Karitas Koper – streha nad glavo: post je čas za ljubezen do bližnjega
Nikoli nima človek tako malo, da ne bi mogel nekaj od tega odstopiti tistim, ki imajo manj ali nič

Škofijska Karitas Koper vse leto zbira pomoč za ljudi v različnih stiskah, doma in po svetu. Še vedno želimo biti in ostati znamenje upanja ljudem v Bosni, ki jih je vojna potisnila na rob. Rezultati dosedanjih akcij Streha nad glavo to dokazujejo, saj je bilo petnajst na novo postavljenih ali obnovljenih domov v pobrateni Banjaljuški Škofiji. Poleg tega je v Posvojitve na razdaljo preko akcije veroučenec Plamen upanja vključenih tudi 90 otrok.

Vse ljudi dobre volje vabimo, da s svojim darom pripomorejo, da bo sedemčlanska družina Verušak iz zaselka Berek pri Bosanski Gradski dobila svojo "Streho nad glavo", saj sedaj živi v nemogočih razmerah. Svoj dar lahko nakažete na TRR Škofijske Karitas Koper 24500-9004155438, sklic 23876, namen Streha nad glavo. Hvala lepa in Boglonaj.

Jožica Ličen

Kratke

Opus Dei na internetu tudi v slovenščini

Od nedavnega je na voljo posodobljena uradna spletna stran Opus Dei www.opusdei.org z vsebino, prevedeno v 22 jezikov. Na spletni strani so uporabnikom na voljo informacije o Opus Dei ter več aktualnih novic o Cerkev in papežu. Kot so za STA povedali v tej cerkveni instituciji, naj bi bila prenovljena spletna stran bolj sodobna, privlačna in praktična za uporabnike. Zaradi tehnične izpopolnenosti se zdaj lahko kosa z velikim povpraševanjem po informacijah, ki sta ga povzročila izdaja knjige Da Vincijeva šifra in premiera istoimenskega filma. Kot navajajo, je bilo samo v letu 2005 več kot 15 milijonov obiskov njihove spletne strani, skupno pa je bilo tri milijone različnih obiskovalcev. Novost spletne strani je, da je del strani namenjen tudi novinarjem. Ta vsebuje konkretne informacije o službi za stike z javnostjo, glasbenih in video arhivih ter fotografijah. Prek elektronske pošte je možno se vpisati na listo besedil sv. Jožefmarija, katere namen je olajšati in približati bralcu razmišljanje o samem sebi. Posodobitev internetne strani je že četrta po vrsti. Prvič je bila ta spletna stran objavljena leta 1996 v štirih jezikih. Po novem je stran prevedena v 22 jezikov, med zadnjimi so bili dodani ruski, kitajski in slovenski jezik. V naslednjih tednih naj bi dodali še arabskega in madžarskega.

Srečanje z Gorazdom Kocijančičem v Gorici

Slovenski izobraževalni konzorcij Slov.I.K. je 25. marca ob 9. uri priredil v prostorih DAMS-a v Gorici, v Hiši Filma na Travniku, srečanje z Gorazdom Kocijančičem, ki je predaval na temo Evropske integracije in krščanstvo. Srečanje je vodil p. Mirko Pelicon, ki je slovenskega misleca tudi predstavil. Kocijančič je slovenski filozof, prevajalec, publicist in pesnik. Prevedel in komentiral je celotni Platonov opus. Je tudi dobitnik Sovretove nagrade (2005), ki jo podeljuje Društvo slovenskih književnih prevajalcev. Sodeloval je tudi pri nastanku standardnega slovenskega preveda Sv. pisma (1996). Apofatika ni samo stvar teologije ali določene specialne ontologije, ni le značilnost našega izkustva ob razpiranju določene vrste bivajočega, ampak moramo misliti nanjo kot osnovno značilnost relevantne splošne ontologije, se pravi kot resnično izpostavitve našega odnosa do celote in Tega, kar - zunaj biti, zunaj bivanja - celoto radikalno utemeljuje. Zato je tudi nujna predpostavka odgovornega razmišljanja o odnosu Cerkev do konkretne usode polisa. S temi besedami je Kocijančič zacel svojo razpravo. Zakaj za uvod tako splošna misel? Iz naslednjega razloga: če zastavimo našo temo, krščanstvo in evropske integracije, na ravni filozofskega ali teološkega mišljenja, ne zgoj na ravni sociološkega ali politološkega razmisleka o tem, kakšne so družbene, pravne, politične, institucionalne možnosti empiričnih skupnosti, krščanskih Cerkev v Evropi prihodnosti, moramo zavzeti pravo teološko držo do - po eni strani - dimenzije Božanskega, skratka krščanstva kot resničnega, mističnega nadaljevanja Božjega življenja v svetu, kot progresivne inkarnacije Božjega Logosa v zgodovini, in po drugi strani pravo filozofsko držo do same nespoznatnosti in nepojmljivosti "concretissimuma" zgodovine, do apofatične dimenzije zgodovine, "postaranja", je nadaljeval Kocijančič. Vsekakor tudi najbolj "sekularizirana" stvarnost v naši družbi ne izstopa iz dinamike evangelijske in krščanske svobode, ki dopušča prav zaradi svoje neideološkosti, da se ubirajo drugačne poti mišljenja in življenja. Sledila je živahna in neobremenjena razprava o krščanstvu.

Knjižna polica

Založba Družina predstavila novosti

Pri založbi Družina je v zbirki Cerkevni dokumenti izšel slovenski prevod prve uradne okrožnice papeža Benedikta XVI. Bog je ljubezen. V zbirki Misijonske vezi je izšla knjigaобрази v soju ljubezni avtorjev Franca Rodeta in Draga K. Ocvirka, predstavili pa so še knjigo Družina po božjem načrtu, avtorja Maksimiljana Ocepka. Predstavitve je potekala v Galeriji Družina.

Vsako papeževo okrožnico spremlja veliko pričakovanje, še posebno to velja za prvo okrožnico, ki prinaša program in cilje vrhovnega poglavarja katoliške Cerkev, pravi pisec spremne besede Rafko Valenčič. Okrožnica papeža Benedikta XVI. predstavlja tako teološki kot sociološki pogled na družbo in Cerkev in izpostavlja pomen ljubezni. Pozorno branje papeževe prve okrožni-

ce odkriva velik preobrat, ki ga Bog s svojo ljubeznijo prinaša človeku in svetu. Osrednje sporočilo enciklike je božja ljubezen in interpersonalni odnos med človekom in Bogom ter analiza današnjega življenja in sveta, še pravi Valenčič. Prevajalec enciklike Anton Štrukelj pa je izpostavil odlično vsebino in način podajanja papeževih misli. Nekdanji ljubljanski nadškof in novoimenovani kardinal Franc Rode ter Drago K. Ocvirk sta izdala knjigo Obrazi in soju ljubezni. Gre za izbor nekaterih besedil, ki so bila že objavljena. Osrednje besedilo je Mesec dni na Rdečem otoku, v katerem je Franc Rode objavil

svoj potopis po Madagaskarju, kjer je konec sedemdesetih let obiskal slovenske misijonarje. Drugo besedilo nosi naslov Iberski zapisi, kjer Rode popisuje svoje potovanje po Španiji, poleti leta 1970. Tu gre za bogato besedilo o španski kulturi, zgodovini in ljudeh, ki so sooblikovali njeno podobo. Drago Ocvirk je poleg spremne besede prispeval tudi zadnji del knjige, Slovenski misijon na Rdečem otoku, v katerem opisuje današnje razmere, v katerih po petindvajsetih letih de-

5. POSTNA -TIHA- NEDELJA

Jer 31, 31-34; Ps 51; Heb 5, 7-9; Jn 12, 20-33

Do nedavnega smo od Tihe nedelje do velikega petka oz. do velike sobote, zagrinjali po cerkvah razpela ter svete podobe. S tem dejanjem smo se živo spominjali Jezusovega odhoda od nas, skritega Gospoda, ki je tik pred trpljenjem, ko nam bo docela vzet in izročjen v roke ljudi. On deluje tiho, neopazno človeškim očem. Zaznamo ga le po veri. Zato obhajamo v svetih skrivnostih, v bogoslužju, v globoki veri odhod Boga od nas, zlasti pri sveti maši. Najdemo ga le v trpljenju, v križu, v smrti in vstajenju. "To delajte v moj spomin!", je naročil apostolom (1 Kor 11, 24.25). "Kajti kolikorkrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate Gospodovo smrt, dokler ne pride" (v. 26).

Prvo nerilo, ki je vzeto iz Jeremijeve knjige, naznanja, da bo Bog sklenil z Izraelovo hišo in Judovo hišo novo zavezo, ker so prvo pre-

lomili, čeprav je bil Bog njihov gospodar. Novo zavezo bo položil v njihovo notranjost in jo bo zapisal v njih srce. Njihovo krivdo bo odpustil in njihovega greha se ne bo več spominjal (Jer 31, 31-34).

Zahteva se novo srce, spreobrnitev. Bog namreč hoče novega človeka. Zato obnavlja zavezo. Pobuda je njegova, kajti ljudje so pozabili, da jih je Bog prijel za roko in tako izpeljal iz sužnosti v Egiptu. A oni so mu odrekli dolžno služenje (Jer 2, 20). Prerok je v Božjem imenu klical: "Vrni se, odpadnica Izrael, govori Gospod. Ne bom vas več mrko gledal, kajti dobrohoten sem, govori Gospod. Ne boj se jezil na veke. Samo priznaj svojo krivdo, da si se upirala Gospodu, svojemu Bogu" (Jer 3, 12-13).

Tudi pozneje ni nič boljše: ljudje obljublajo dolžno služenje Bogu, toda vedno tudi prelamljajo zavezo. Prerok Ozej opisuje takole Izrael: "Vaša ljubezen je kakor jutranji oblak, kakor rosa, ki zgodaj odide. Zato sem jih sekal po prerokih, jih ubijal z izreki svojih ust in moja sodba ti je vzhajala kakor luč. Da, dobroto hočem in ne daritve, spoznanja Boga bolj kakor žalne žgalne daritve" (Oz 6, 4-6).

Prerok nadaljuje zelo ostro: "Oni pa so kakor Adam prekršili zavezo, tam so me prevarali. Gilead je mesto hudodelcev, omadeževano s krvjo. Kakor zaseda razbojnikov je družba duhovnikov, ki pobijajo po poti proti Sihe- mu, kajti naredili so podlost. V hiši Izraelovi sem videl grozote: tam se vlačuga Efraim, se omadežuje Izrael" (oz 6, 7-10).

Pri Bogu se vendar vedno znova prikažejo usmiljenje, zvestoba, ljubezen, kajti Bog je Oče. Prerok Izaija piše: "Utrip tvojega srca in tvoje usmiljenje sta se zaustavila pred menoj. Saj si ti naš oče. Ti, Gospod, si naš oče, naš odkupitelj iz davnine ti je ime. Zakaj si dopustil, Gospod, da smo zašli s tvojih poti, zakaj si nam zakrnil srce, da se te ne bojimo? Prepu- stil si nas moči naše krivde. In zdaj, Gospod, si ti naš oče" (Iz 63, 15-17; 64, 6-7). Bog se primerja ženinu, možu, medtem ko Izrael, človeštvo, pa primerja nevesti - ženi, kar vse lahko obrnemo na sedanost, ki uničuje človeka, ne samo na bojnih poljanah, pač pa povsod tam, kjer kvari odnose med ljudmi izprijeno, hudobno srce.

Drugo berilo je vzeto iz pisma apostola Pavla Hebrejcem. Že prej govori o Jezusu v slavi

in časti zato, ker je pretrpel smrt ali bolje: pretrpel je smrt daleč od Boga. Zato je tožil: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?" (Mt 27, 46). Umiral je namreč v skrajni človeški tesnobi, kljub temu da mu je Oče poslal an- gela, da ga je tolažil (Lk 22, 34). Trpel je zato, da bi po Božji milosti okusil smrt za vsakogar (Heb 2, 9). Bog ga je popoln- ni s trpljenjem (v. 10). In: "On je v dneh svojega mesa daroval molitve in prošnje z močnim vpitjem in solzami njemu, ki bi ga mogel rešiti iz smrti, in bil je uslišan zaradi spoštovanja do Boga. Čeprav je bil Sin, se je iz tega, kar je pretrpel, naučil poslušnosti, dose- gel popolnost in postal vsem, ki so mu poslušni, počelo večnega odrešenja" (Heb 5, 7-9).

Proti koncu Jezusovega javnega delovanja se v evangeliju po Janezu pojavijo poganski Grki, ki bi radi videli Jezusa ali ki bi radi verovali vanj (Jn 12, 20 nss). To bo dano njim in vsakemu človeku, ki se bo oziral na Jezusa, ki je povzdignjen na križ, da je lahko vsem viden. Prišla je namreč njegova ura trpljenja, smrti in vstajenja za ves človeški rod. Takrat bo Jezus očiten vsem, ne bo več zakrit.

Vljudnostni obisk kard. Rodeu v eni izmed dvoran Apostolske palače

Z leve: Andrea Bellavite, Jurij Paljk in msgr. Oskar Simčič s kard. Rodeom

Vatikanist Luigi Accattoli in kard. Rode

Kard. Camillo Ruini in kard. Rode

Zagrebski nadškof kard. Josip Bozanić in kard. Rode

Msgr. Maksimilijan Jezernik in kard. Rode

Pogled na Trg sv. Petra med sobotno slovesnostjo, ko so novi kardinali prejeli kardinalski prstan (foto DPD)

Kratke

Brescia za potrebe teritorija

Kandidat Oljke za pokrajinski svet Marjan Brescia se je prejšnji teden v Trstu srečal z lastniki termocentrale Elettro Gorizia, ki obratuje v goriški industrijski coni, v neposredni bližini Štandreža. Kot predsednik štandreškega rajonskega sveta je opozoril na še neizpolnjene pogodbenne obveze glede namestitve naprave za omejitve akustičnega onesnaževanja, ki ga povzroča obratovanje centrale. V sklopu "Projekta Štandrež" pa je Brescia, poleg urbanističnih potreb Štandreža, ki se tičejo cestnih povezav, parkirišč, pločnikov in zelenih površin, vključil tudi potrebe osnovne šole in vrta. Predloge, do katerih je prišlo v dogovoru z goriško občinsko upravo, bodo posredovali deželnemu odborniku Marsiliju.

Volilni shodi predstavnikov SSk in Marjetice

Razgibana volilna kampanja kandidatov Marjetice in Slovenske skupnosti je v petek, 24. marca, zaobjela vse kraje, kjer smo prisotni Slovenci v naši deželi, in sicer od Tržaške do Benečije. Če povzamemo besede deželnega odbornika Iacopa, je v Italiji nastopil čas, da se končno odpravi sedanja politična opcija. Sedanja vlada je oddaljila državo od Evrope, zanemarila je solidarnost med ljudmi. Prav na teh vrednotah deželna vlada gradi boljše prihodnost za vse narodne skupnosti, ki sestavljajo našo deželo. Nadvse pomembno pa je, da se vsi državljanji 9. in 10. aprila udeležijo volitev in podprejo kandidate Oljke v poslanski zbornici in Marjetice v senatu, je poudaril Hadrijan Corsi, saj brez močne zmage levosredinske koalicije zaradi

krivičnega in slabega volilnega zakona lahko kaj kmalu pride v parlamentu do neodločenega izida.

Kandidat Willer Bordon je v svojem nagovoru večkrat pozval vse narodne skupnosti, ki živijo v F-Jk, naj se združijo in deželi pomagajo znova pridobiti njeno evropsko razsežnost. Nujno je torej ovrednotiti našo raznolikost znotraj evropskega duha sodelovanja. Pozval je tudi vse Slovence, naj se pri glasovanju za senat izognejo strankarski logiki in podprejo slovenskega

kandidata Hadrijana Corsija, ki bo v Rimu predstavljal vso slovensko narodno skupnost v Italiji.

Bordon je s Corsijem obiskal Kulturni center Lojze Bratuž, nato s Corsijem in Brusso podjetje Joška Graunerja, popoldne pa se je na Opčinah sestel še z Rosy Bindi in Milošem Budinom. Proti večeru je volilni shod, ki so se ga udeležili Corsi, Bordon in Cristiano Degano, potekal v kavarni San Marco v Čedadu, ob 21. uri pa še v Špetru.

Postna predavanja na Goriškem

Na Mirenskem Gradu bo v četrtek, 30. t.m., ob 20. uri predavala Zdenka Zalokar Divjak na temo Problem vzgoje v sodobnem času. V četrtek, 6.4., bo pa predavanje dr. Angelce Žirovnik Celostna vzgoja otrok in mladincev. Prisrčno vabljeni!

Tradicionalna zborovska revija

Primorska je zapela v Štandrežu in Gorici

Lepa in prostorna cerkev Sv. Andreja v Štandrežu je bila, v petek 24. marca, prizorišče koncerta Primorska poje. Večer, ki so ga oblikovali cerkveni mešani

pevski zbor Zvon iz Ilirske Bistrice (dirigentka Damjana Kinkela), vokalna skupina Ročinj (dirigentka Mojca Jerončič), MePZ Sv. Jernej z Opčin (dirigent Janko Ban), kvintet Ventus iz Vipave (zborovodkinja Nadja Bratina), primorski akademski zbor Vinko Vodopivec iz Ljubljane (dirigent Primož Malavašič), in MePZ Jakobus Gallus iz Trsta (dirigent Matjaž Šček), je bil zelo kakovosten in nastopajoči zbori so se predstavili z izbranim in lepo izvedenim programom. Posebno so se

izkazali študentje iz Ljubljane, ki so po nastopu v cerkvi zapeli še na trgu pred cerkvijo in nato peli pozno v noč v župnijski dvorani. Nastopajoče in številno publiko je nago-

Vinika z Dobrovega (zborovodkinja Franka

Foto DP

vorila v imenu organizatorjev Tiziana Zavadlav, ki je poudarila vlogo in pomembnost cerkvenega petja. Program je povezovala Loredana Nanut. V nedeljo, 26. marca, pa je revija Primorska poje potekala v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Program je lepo začela vokalna skupina

Žgavec), mogočno pa ga je zaključil moški pevski zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine (zborovodja Matjaž Šček). Poleg zgoraj navedenih zborov so program Primorske poje izvedli še ženska vokalna skupina Danica z Vrha Sv. Mihaela (zborovodkinja Patricija Rutar Valič), mešani

Foto DP

pevski zbor Triglav iz Splita (zborovodkinja Tatjana Kurajica), moški pevski zbor Lopar (zborovodja Vladislav Korošec), mešani pevski zbor Lipa iz Bazovice (zborovodkinja Tamara Ražem) in mešani pevski zbor Brnistra od Sv. Antona (zborovodja Marko Kocjančič). Predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete Franka Padovan je v svojem nagovoru podčrtala vlogo pevske revije Primorska poje, ki združuje pevce iz raznih krajev in prispeva k bogatitvi skupnega kulturnega prostora. Nastop zborov je napovedovala Martina Valentincič.

KULTURNI DOM Komigo

Kabaretni vrtinec z že premetimi vsebinami

Polna dvorana goriškega Kulturnega doma je potrjevala besede ravnateljice Igorja Komela, ko je ob uvodni predstavi letošnje, tretje izvedbe Komigo, trijezičnega festivala komičnega gledališča, z veseljem naglasil, da je število abonementov naraslo in da je Komigo postal za goriške obiskovalce gledaliških hramov že prijetna stalnica, za katero se prav radi odločajo. Sprostitev ob humorju je namreč zmeraj dobrodošla.

Preden se je zastor odtrnil, je Komel še povedal, da je lansko leto občinstvo za najboljšo predstavo izglasovalo komedijo Andreja Jelalčina Agencija za ločitve Gledališča Koper z iskričnim, dobro pre-

verjenim igralskim parom Nataša Rajljan Tič in Gašperjem Tičem. Kot posamezni interpret pa je priznanje prejel prisotni Andro Merku', ki se je Komelu in publiko zahvalil ter razkril, da se je na nastopih v Gorici vsakič zelo dobro počutil.

Po tem oklepaju se je na odru v nekajni »božični« razsvetljavi zasvetilo ogrodje "šotora", ki je uokvirjalo prizorišče, sobo ne ravno uspešnega menedžerja Cvetka Rebulje, protagonista kabaretno enodejanke, prve produkcijske uprizoritve Komigo, In sedmi dan je Bog rekel: "Še to spijemo pa gremo", ki jo je po knjigi Giobba Covatte Dio li fa poi li accoppa prosto priredil Boris Devetak, zreži-

ral pa "stari" kabaretni maček Sergej Verč. Verč je bil v vlogi Boga, Cvetkovega sogovornika, soprotagonist satiričnega spleta, v katerem je govorno besedo mestoma prekinjal z glasbenimi podčrtovanji šaljivih besedil Biagio Antonaz alias Marjan Kemperle, pravnični znani kantavtor, ki išče primerno "vižo" za števerjanski festival.

Ko se vase zazrti Cvetko spravi spat, ga pokliče Bog in mu razkrije, da bo v kratkem naredil spet vesoljni potop in da je prav njega izbral za drugega Noeta. Cvetko je najprej zelo nejeveren, ko pa se ob grmenju Bog razjezi, uvidi, da bo najboljše, če se z njim kar mirno pogovori. Tako se vrstijo dialogi - pravzaprav že ustaljena vprašanja in odgovori v slogu železne humorne dvojice Verč-Kobal -, v katerih Cvetko prikazuje Bogu bedno zamejsko stanje. Zamejci le čakamo na "matični sodček, da lahko nastavimo svoj lonček", ker smo gospodarsko za-

vozili stran poti, ker nekatere naše ustanove "umirajo na obroke", ker zaščita ostaja le na papirju. O tem in marsičem bi lahko vrteli celovečerne filme. Hudomušne puščice so letele na naše politike in kulturnike, pa tudi na karavno intimno, spolno, življenje zamejca oz. človeka nasploh, ki bi bilo po Cvetkovih nasvetih mnogo bolj kakovostno, če bi Bog po ponovnem vesoljnem potopu malce izboljšal človeško telo.

Ob izvajanju se je večkrat slišalo prešerno smejanje, sicer pa povprečnemu gledalcu, oknelemu od televizijskih plitvin, se usta zarežijo že ob kosmatih izrazih in opolzkih dvomnostih. Kabaretna predstava je v sproščenem Devetakovem nastopu, v katerem se je zrcalila Kobalova "sola", res vsebovala nekaj posrečenih dvotipov in premisskaj naperjenih strelc, vendar upati je, da bo Komigo "productent" še kake druge, zbadljivo-humorne tehtnejše odrske postavitve.

Licej Trubar-Gregorčič / Predavanje Vive l'Europe!

Dijaki 4. in 5. razreda Državnega zavoda Trubar-Gregorčič smo v četrtek, 3. marca 2006, doživeli prijetno presenečenje. V solskem avditoriju smo se namreč srečali z dr. Ireno Bednarich, ki je po poklicu lobistka - Government Affairs Manager na podjetju Hewlett Packard. V uvodnem delu smo skupaj razmišljali, kako in zakaj je Evropska unija pravzaprav nastala. Dolgotrajni proces nastanka se je začel v petdesetih letih, ko se je iz avtarhičnega problema porodilo razmišljanje o novih politično-ekonomskih institucijah, preko katerih naj bi nacionalizmi in državni egoizmi za zmeraj zatoni v preteklost. Nadomestilo naj bi jih sčasom vedno tesnejše povezovanje med evropskimi narodi. S povezovanjem pa bi bilo čedalje globlje medsebojno spoznavanje, ki vodi k odpravljanju nezaupljivosti in predsodkov. Skupna evropska hiša se je začela na gospodarskih temeljih. Leta 1951 je namreč nastala Skupnost za premostitev in jeklo (CECA). Nekaj

let kasneje se je rodila Evropska ekonomska skupnost (CEE), ki so jo sestavljale Nemčija, Francija, Italija, Belgija, Nizozemska, in Luksemburg, zato tudi poimenovana Evropa šest. Pogodba, podpisana v Maastrichtu leta 1992, zaznamuje prelomnico v zgodovini nastanka Združene Evrope. Prej obstoječe Communautés so se združile v novonastalo enoto - Evropsko unijo (EU). Ta novi naziv ne vsebuje več nobenega namiga na ekonomski element, kar je jasen znak tega, da so postali časi zreli za začetek tudi globljega političnega sodelovanja.

Po tem bežnem pregledu nastanka evropskih institucij, pa še prej vzrokov, ki so jim bili temelj, smo bili osveščeni o nekaterih domnevnih šibkostih Evropske unije. Dr. Irena Bednarich je pri tem podčrtala, da se o pomanjkljivostih Evropske unije večkrat pretirava. Včasih so kritike na ta račun popolnoma neosnovane. Tedaj so govor predavateljice prekinili nekateri dijaki. Izjavili so, da se Evropi večkrat oporeka, da se vse odloča na vrhovih, v Bruslju namreč. Ta "demokratski de-

ficit" je bil dejansko kritična točka, a le po prvih letih nastanka Communauté économique européenne, ko parlament ni imel še dovolj moči. Pod pritiskom držav članic in z Maastrichtsko pogodbo je prišlo do uveljavitve t.i. "procédure de codécision". To je postopek, prek katerega parlament in ministrski svet pregleda-

to sprejeti parlament in ministrski svet. Taka procedura omogoča udeležbo državljanov pri sestavljanju evropske zakonodaje, saj, če se evropski parlament izreče proti zakonskemu osnutku, do zakona sploh ne pride. Problem pa še vedno predstavljajo nezadostni stiki med evropskinci in njihovimi volilci.

ta osnutek, ki ga je komisija sestavila. Obe instituciji ga lahko z amandmaji spremenita, a morata vsekakor odobriti isti tekst. Če do tega ne pride, se ustanovi skupna komisija. Ta naj bi izoblikovala neki kompromis, ki ga morata na-

Spet so nekateri dijaki nekaj želeli vedeti. Šlo je za to: "Ali je EU vektor globalizacije?" Dr. Irena Bednarich je tudi tokrat dokazala neuteleženost take bojazni in tejsledečih kritičnih stališč. Omenila je t.i. "soft power" ZDA, ki, npr.

preko masovnega izvoza lastne kinematografije, ponuja določeno formo mentis. Zato lahko trdimo, da je Evropska unija del globaliziranega sveta, do katerega bi prišlo tudi brez evropske integracije. Tretja pripomba pa se je dotikala problema nekontrolirane imigracije v teritorij EU. Glede te problematike smo izvedeli, da je EU ustvarila skupno kontrolo za 25 držav članic. Ministri so identificirali senzitivne točke, v katere posledično investirajo določene vsote denarja za okrepitev kontrol zunanjih evropskih meja. Poleg tega so vse države, razen Irske, Velike Britanije in Švedske, ki imajo odprt delovni trg, sprejele predhodna določila, po katerih lahko delovna sila iz novih držav članic le po treh, petih ali sedmih letih vstopa v EU.

V drugem delu predavanja je bil govor o glavnih institucijah EU: o parlamentu, komisiji, in ministrskem svetu. Evropski parlament ima dva sedeža: v Luksemburgu in v Strassburgu. Sestavlja ga 732 evropskih poslancev. Komisija, s sedežem v Bruslju in deloma v Luksemburgu, ima veliko moč, saj daje zakonodajni impulz. To pomeni, da, če komisija ne da impulza, pride do legiferacije na določ-

nem področju; zakon, vezan na to področje, ne bo nikoli nastal. Vsaka država ima določeno število glasov na podlagi števila prebivalcev. Odločitve so sprejete na podlagi posebne kvalificirane večine. To pomeni, da je odločitev sprejeta le, če se zanjo izreče večina držav in če zakonski osnutek nabere večino glasov. Ker EU sistematično brani manjšino, je vzpostavila sistem, ki daje manjšini možnost, da prepreči sprejete odločitve ("minorité de blocage").

Žal, se je čas na razpolago hitro iztekel. Dr. Irena Bednarich je zaključila srečanje z osebnim priporočilom. Izjavila je, da se je v obdobju petdesetih let ogromno storilo za nastanek EU, kar je še toliko bolj razvidno, če primerjamo časovni razpon nastanka povojne Evrope s plurisekularnim nastankom nacionalnih evropskih enot. Čeprav se je vse začelo na pretežno ekonomskem nivoju, bi se proces združevanja brez močne volje za politično integracijo in skupnega evropskega čutenja sploh ne udeležil in bi propadel že ob prvi težavi. "Vive l'Europe!"

Martina Giovannini
V. r. Družboslovna liceja
Simona Gregorčiča iz Gorice

Predavanja v dvorani Franc Močnik

Ali znamo biti zakonci in starši?

V sredo, 22.3.2006, je bilo v dvorani Franc Močnik predavanje na temo Ali znamo biti zakonci in starši? Predavala je dr. Marinka Pahole, ki dela kot psihoterapevtka v zdravstvenem domu. Skupnost družin Sončnica jo je imela že lani v gosteh, ko je izredno učinkovito predavala o tem, kako naj bi otroku v posameznih obdobjih postavljali meje. To je potrdilo tudi številno občinstvo, ki se je udeležilo predavanja.

Predavateljica je orisala razvoj partnerskih odnosov med moškimi in ženskimi in zaljubljenosti do prvega obdobja skupnega življenja. Poudarila je, da je prvo obdobje prilagajanja najtežje, saj se moramo naučiti drug drugega sprejemati v vseh pozitivnih in negativnih lastnostih. Največkrat v ta proces spoznavanja vstopi nova oseba

– otrok, ki zahteva od staršev veliko pozornosti. Posebno z materjo je otrok v prvih mesecih življenja fizično in čustveno tesno povezan, kar marsikatero mamico (še posebej ob prvem otroku) močno zbega in utruja. Tu nastopijo še razni stereotipi, kako mora biti mama vedno ljubeča in potrpežljiva do svojih otrok, skratka popolna mati. Zato večkrat občuti tudi nelagodje, stisko, strah. Če se lahko z možem pogovori in mu zaupa svoja občutja, bo veliko lažje vzgajala otroka. Mož pa naj bi prispeval s svojim delom in pomočjo pri gospodinskih delih. Vsekakor morata zakonca kljub številnim obveznostim imeti čas zase in za izgradnjo svojega odnosa. Drugače se preveč oddaljita drug od drugega in posledice so lahko zelo hude. Predavateljica je uporabila zanimivo primerjavo partnerskega od-

nosa z jedrsko elektrarno. Če ta dobro deluje, ima izredno moč in učinkovitost. Posledice slabega delovanja pa so lahko katastrofalne.

Drugo pomembno obdobje je, ko otroci vstopajo v vzgojno-izobraževalne ustanove in se prilagajajo novemu okolju. Starši naj bi bili še posebej pozorni na te spremembe in naj bi si vzeli čas za pogovor (ne le 8 minut na dan, kot so potrdile sociološke raziskave). Adolescenca postavi par na ponovno preizkušnjo, saj se spopadeta z mladostnikom, ki se upira, največkrat jih označuje kot nazadnjaške in zastarele v svojih pogledih. Pomembno je, da prav v tem obdobju starša delujeta usklajeno, da znata mladenca postaviti meje in mu hkrati pokazati, da ga imata rada. Vsak posameznik naj bi nenehno skrbel za svojo duhovno rast. Najprej lahko spremenimo sebe, si vzamemo čas zase, za partnerja, za pogovor. Tako bomo tudi pri vzgoji uspešnejši. Partnerstvo in starševstvo morata potekati vzporedno, ne smeta se križati. Starša, ki v otroku skušata nadomestiti partnerja, otroka na nek način čustveno zlorabljata, saj je tak

otrok prikrajšan za otroštvo. Otroci si želijo, da bi starša ostala skupaj in zato naredi vse, kar je v njegovi moči: postane težaven in problematičen, zato da se starša ukvarjata z njim, da se pogovarjata o njem, skratka, da ohranjata odnos. Zato je komunikacija med zakoncema zelo pomembna, in sicer ne le pogovor o otrocih in o njihovi vzgoji, ampak o njihovih občutjih, ranjenosti in doživljanjih.

Na koncu je dr. Paholetova spregovorila še o odhajanju otrok iz družine in o njihovem osamosvajanju. V tem obdobju se zakonca, ki sta že prej skrbela za rast in pogovor z njunim zakonu, ponovno še tesneje povežeta, saj imata skupne interese. Otroci morajo oditi od doma, da se lahko domov ponovno vrnejo. Starši naj bi jih tudi podpirali v njihovih odločitvah in jim pomagali, vsekakor pa jih v podbujali k sprejemanju odgovornosti in samostojnosti. Po predavanju so nekateri poslušalci povedali svoje izkušnje in razvil se je zanimiv pogovor, čeprav je marsikateri poslušalec pogrešal malo več optimizma pri predavateljicinem podajanju.

Mirjam Bratina

Prejeli smo

"Pohabljenost enotnost"

V roke sem dobil "odgovor" nekdanjega predsednika SSO na tehtno mnenje o SLOMAK-u Petra Černica v NG z dne 16. 3. 2006, in ko sem potem prebral poročilo o deželnem svetu SKGZ v PD z dne 22. 3. 2006, sem spoznal, kako nekaterim "oblast" zamegli razum in izgubijo vsak neposreden stik z dnevno stvarnostjo naših ljudi. V svoji "politični" domišljiji bi radi igrali kar "evropsko" politiko, ko pa bi bilo kravo potrebno urediti odnose najprej na svojem domu, v naši primorski zamejski skupnosti, potem šele ustvarjati skupne ustanove z ostalimi slovenskimi manjšinami na jasnih, preglednih, zdravih in ustvarjalnih temeljih. To tudi zaradi dejstva, da slovenske manjšine živijo v povsem različnih razmerah in nekateri, npr. Madžarskem - ne govorimo o Hrvaški - v slabi organiziranosti posebej na politični ravni. SKGZ jasno pove, da je predana levi politični opoziciji; združuje

pač razbite leve politične sile, ki da so, po njihovem, v zamejstvu prevladujoče. Nato zapišejo: "Krovni organizaciji SKGZ in SSO zato kot organizaciji civilne družbe predstavljata tudi sintezo političnih pogledov..." Če prezeremo naziv "krovni", ki je neprimeren, saj zveni nekako zadržljivo nad slovensko manjšino v Italiji, saj sta to le "zvezi", v katerih se ne prepoznavajo vsi Slovenci. Tu ne mislim na kako "tretjo krovno", ampak na tisoče Slovencev, ki živijo po vsej Furlaniji, po raznih drugih italijanskih deželah, pa tudi na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. Ali pomeni "politična sinteza": vključevanje v italijanske stranke, podporo italijanskim kandidatom, tudi ko imamo edinega slovenskega kandidata, a ker je iz vrst Slovenske skupnosti, ga vsi Slovenci ne podpirajo, pač pa se mu pritakne celo naziv nekakega "balkanca"? Tu že sama SKGZ razbije enotnost, saj to za SSO nikakor ne more veljati. Obstaja namreč stranka Sloven-

si. Če bi obstajala taka poštena volja, bi do skupnega, močnega in reprezentativnega telesa prišli že zdavnaj. Znano je, da "vodilni" ljudje radi sanjajo o oblasti, o "krovnem" poslanstvu, o osebnem uveljavljanju in nenadomestnosti. Vsakdanja zamejska stvarnost pa je kruto realna in potrebno je, če želimo, da bo skupna slovenska zgradba stala pokonci, postaviti trdne temelje najprej lastnemu domu, kar se pa pri nas rado presliši. Mislim zato, da novega predsednika SSO-ja, dr. Draga Štoko, čaka še veliko dela, truda in znoja. Verjamem, da bo zmogel, saj je že v preteklosti s svojo zmrnostjo, bistrumnostjo in predanostjo poštenemu in izvornemu slovenstvu dokazal, da je kaj takega sposoben.

Marjan Terpin

Natečaj Bogomir Špacapan

Društvo Podgora vabi na drugo izvedbo Natečaja cerkvene zborovske glasbe Bogomir Špacapan, ki bo potekal v župnijski cerkvi v Podgori v nedeljo, 2. aprila. Prireditve se bo začela ob 14. uri, ko bo maša zadušnica za pokojnim Bogomirom, dolgoletnim dirigentom in organistom na goriških korih. Cerkevni zbor Podgora bo izvajal Mašo za očeta Bogomira in druge postne skladbe pod vodstvom dr. Mirka Špacapana. Tokrat se je prijavi šest zborov, ki zastopajo matico in zamejstvo: CPZ Braslovce, CPZ Šentjur pri Celju, CPZ Rečan iz Liese, CPZ Sv. Jernej z Opčin, CPZ Kapela iz Nove Gorice. Priložnostni govor bo imel predsednik SSO Drago Štoko. Zbore bo ocenjevala strokovna komisija, ki jo sestavljajo Tomaž Tozon, Tomaž Simčič, Tamara Stanese, Alenka Florenin in Mirko Špacapan. Namen natečaja je spodbujanje lepega in kakovostnega petja na cerkvenih korih ter vzpostavljanje možnosti, da se zbori pomerijo tudi v liturgični glasbi. Vabilo na natečaj je odprto vsem. Prvi trije uvrščeni bodo prejeli denarne nagrade kot darilo pokojnikove družine. Vsi sestavi bodo prejeli priznanje - umetniški krožnik, delo domaše slikarke Albine Pintar.

PROSVETNO DRUŠTVO PODGORA v sodelovanju z ZDRUŽENJEM CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV ter pod pokroviteljstvom GORIŠKE NADŠKOFIJE IN KOPRSKE ŠKOFIJE organizira

2. natečaj cerkvenega zborovskega petja "BOGOMIR ŠPACAPAN"

ŽUPNIJSKA CERKEV V POGORI
nedelja, 2. aprila 2006, ob 16. uri
ob 14. uri maša zadušnica za Bogomira Špacapana

Obvestila

Učenci in učitelji OŠ Petra Butkoviča Domna iz Sovodnjah vabijo na glasbeno prireditev GLASBA V ŠKATLI, ki bo v četrtek, 30. marca 2006, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Nastopili bodo tudi otroci zadnjega letnika otroškega vrtca.

PD Podgora in družina Špacapan sporočata, da bo na dan obletnice smrti Bogomira Špacapana v četrtek, 30. marca, v cerkvi Sv. Ivana v Gorici ob 18.30 maša, pri kateri bo sodeloval MePZ Podgora pod vodstvom dr. Mirka Špacapana. Sv. daritev bo daroval p. Mirko Pelicon.

PD Podgora organizira v nedeljo, 2. aprila, ob 16. uri v cerkvi Sv. Justa v Podgori 2. natečaj cerkvenega zborovskega petja Bogomir Špacapan. Pred začetkom tekmovanja bo ob 14. uri maša zadušnica za Bogomira Špacapana. **Krožek KRUT** prireja za velikonočne praznike 15., 16. in 17. aprila izlet v Bocen, Innsbruck, Brixen in obisk stekelne Swarovski. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Korzo Verdi 51/int., tel. 0481/530927.

Krožek KRUT prireja skupinska bivanja v Strunjanu (od 10. do 20. maja) ter v Dobni (od 28. maja do 7. junija). Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Korzo Verdi 51/int. (tel. 0481 530927).

Ietovanje na Malem Lošnju: KRUT prireja skupinsko bivanje na Malem Lošnju v raznih izmenah od junija do septembra 2006. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Korzo Verdi 51/int. (tel. 0481 530927).

Vabimo vas na romanje v Medjugorje od 2. do 5. junija 2006. Potrebna je osebna izkaznica, veljavna za inozemstvo, za slovenske državljane pa potni list. Cena romanja: 90,00 evrov. Prijave sprejemajo: g. Jože Markuža, tel. 040 229166, Darko, tel. 0481 882395 ali 0481 32121, Mimica, 003865 3647212, ter Ana 003865 3022503. Pohitite z vpisom, ker je na razpolago samo še nekaj mest.

V nedeljo, 2. aprila, bo g. Andrej Kolman po maši ob 10. uri pri Sv. Ivanu spregovoril o romanju v Kompostelo.

Darovi

Za Novi glas: s. Margerita Dovžan 10,00 evrov.
Za MIPZ vrh sv. Mihaela: Davorin Devetak 10,00 evrov.

Čestitke

Sošolki Klari Terčič, ki je dobila sestro Edith, čestita Petra Ciglič. Novorojenki želi veliko sreče, zdravja in veselja! **V družini** Terčič se je rodila Edith. S starši Mirjam in Matjažem ter sestricama Ano in Klaro se srčno veseli Skupnost družin Sončnica.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 31.3. do 6.4.2006)

Radjska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Kamijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored: **Petek, 31. marca** (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Slovenska narodno-zabavna in zabavna glasba včeraj in danes. - Zanimivosti in obvestila. - Iz krščanskega sveta. - Zborovska pesem.

Ponedeljek, 3. aprila (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound z Andrejem: moderna glasba včeraj in danes. - Zanimivosti in obvestila. **Torek, 4. aprila** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem. **Sreda, 5. aprila** (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Dren - trden in zdrav. - Izbor melodij. **Četrtek, 6. aprila** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Vljudno vabljeni na odprte razstave

ODSEVI NARAVE

Svoja najnovejša dela nam predstavlja Claudia Raza

O umetnici in njenem opusu bo spregovoril Jurij Paljč.

Kulturni center Lojze Bratuž

Sreda, 5. aprila 2006, ob 18. uri

ŽUPNIJA SV. FLORIJANA IN MARIJE POMOČNICE V ŠTEVERJANU IN SKPD F.B. SEDEJ

vabita na

PROSLAVO OB 100-LETNICI IZVOLITVE IN ŠKOFOVSKEGA POSVEČENJA KNEZONADŠKOFA MSGR. FRANČIŠKA B. SEDEJA

Nastopili bodo: števerjanski cerkveni pevski zbor F.B. Sedej, moški pevski zbor Mirko Filej in recitatorji iz števerjanske župnije. O liku nadškofa Sedeja, njegovem življenju in delu bo spregovoril prelat msgr. Franc Kralj.

Petek, 31. marca 2006, ob 20. uri v Sedejevem domu v Števerjanu

MLADINSKI PEVSKI ZBOR in PROSVETNO DRUŠTVO VRH SV. MIHAELA v sodelovanju z ZDRUŽENJEM CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabita na 6. izvedbo mladinske pevske revije

ZLATA GRILA 2006

REVIALNI DEL - v soboto, 1. aprila, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah,

TEKMOVALNI DEL - v nedeljo, 2. aprila, ob 17. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

28. marec 2004

V spomin na ALFREDA JERMANA

Pretekli sta že leti dve, ko hladna Zemlja krije Te, kako ta praznina boli, a spomin pa nate še goreč živi. Na grobu lučke Ti gorijo ob naših rožah, ki cvetijo. A Ti si tam, kjer ni solza' ne gorja'.

Kako je prazen dom, dvorišče, oko zaman povsod Te išče, a Tvojega glasu' ni več, le trud in delo Tvojih pridnih rok nam ostaja.

Ločnik, 28. marca 2006

Tvoja žena Lojzka, hči Marina, sorodstvo in Tvoji nešteti prijatelji

Kosovelova knjižnica v Sežani / Predstavili so izdajo Dine Slama 'Ptički na drevju pa pojo...'

Sežanska knjižnica Srečka Kosovel je bila najbrž najbolj primeren prizorišče za predstavitev publikacije 'Ptički na drevju pa pojo...'. Gre za izdajo devetih pesmi za mešani zbor, ki jih je na besedila Srečka Kosovela uglasbila tržaška skladateljica Dina Slama. Kraškega pesnika je umetnica vedno ljubila. Zamelek načrta pa se je rodil čisto slučajno. "Najprej moram povedati, kako je pri nas doma", nam je povedala gospa Slama. "Rada sedim pred svojim ljubljenskim klavirkordom in pišem, ne da bi imela jasnega načrta pred očmi. To se lahko zgodi podnevi ali ponoči. Te skladbe so nastajale ravno po tem principu. Kosovela čutim 'za našega', kar pomeni, da z njim dihaš gmajno in Kras." Kaj je bilo najtežje pri uglasbitvi teh devetih Kosovelovih besedil? "Težav pravzaprav nisem občutila, saj so skladbe nastajale po malem, dan za dnem. Tako pi-

Foto IG

sanje je po mojem mnenju neke vrste dajanje in odvzemanje, rojevajo se najbrž občutki, ki se stalno prepletajo. Njegove poezije so res lepe in nove, tudi ko jih po desetih letih ponovno vzameš v roke. Menim, da je ravno v tem smisel pravega umetnika-Kosovela."

Na podlagi kakšnih čustev je nastal pričujoči izbor Kosovelovih pesmi? "Čustev, ravno na podlagi čustev! Ničesar ne moreš vnaprej načrtovati. Doma imam kar nekaj že načetega materiala. Z nekaterimi drugimi uglasbitvami pa še nisem zadovoljna in bi jih rada nekoliko drugače

napisala." Kako pa je do izdaje prišlo? "Bilo je tako. Ko je moj mož Miloš začel moje 'razpršene' tekste prepisovati na računalnik, se je izbor skladb večal in pomislil je, da bi lahko ta material uporabili za knjižno izdajo. Osebnostne potrebe nisem čutila, zato gre zasluga za izdajo te publikacije zgolj njemu." Izbor skladb gospe Slama je izdala Kosovelova knjižnica - Sežana s sofinanciranjem Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. V publikaciji je zbranih devet Kosovelovih pesmi: Oče, Moja okna so črna, Jesensko jutro, Mati čaka, Psalm, Kako lepo, O vi, ki ste vse, Ne govori, sestra, Tu pred menoj. Predstavitev v Sežani je potekala v obliki pogovora med ravnateljico knjižnice in zakoncem Pahor, član ansambla SSG Janko Petrovec je interpretiral nekaj Kosovelovih poezij, ob sklepu srečanja pa je mešani pevski zbor Nadja Mislej - Božič pod vodstvom Walterja Lonigra z ubranim petjem 'udejanjil' trud gospe Slama.

Igor Gregori

Kratke

Odslej tudi slovenska izdaja Reader's Digest

Založba Mladinska knjiga je v sodelovanju z družbo Reader's Digest poskrbela, da bo odslej na voljo tudi Reader's Digest Slovenija. Slovensčina je po besedah odgovornega urednika mednarodnih izdaj družbe Reader's Digest Raima Moyse že 21. jezik, v katerem revija izhaja. K velikemu uspehu revije po vsem svetu - Reader's Digest berejo v 61 državah - je po njegovem prepričanju pripomoglo predvsem to, da se revija posveča posameznikom, njihovim pogledom na svet in njihovim zgodbam. K priljubljenosti revije pa veliko prispeva tudi to, da je "vredna zaupanja", saj, kot je dejal Moyse, za objavo zbrana gradiva vedno po večkrat preverijo. Glavna urednica Reader's Digest Slovenija Meta Tavčar je pojasnila, da bodo pri izbiri tem deloma črpali iz bogatega arhiva družbe Reader's Digest, deloma pa bodo objavljali nove prispevke. Poleg tega bo vsaka številka revije prinesla nekaj domačih vsebin - prva prinaša razmišljanje pisateljice Dese Muck o slovenskem smislu za humor in portret igralca Matjaža Javniška izpod peresa Margite Zrimšek. Mladinska knjiga je za revijo Reader's Digest Slovenija doslej zbrala 18.900 prednaročil, je povedal direktor Reader's Digest Slovenija Riko Rižnar. Prva številka je izšla v nakladi 26.000 izvodov.

Mladinska revija Zlata grla

Mladinsko petje je na Goriškem pomemben dejavnik, ki se mu posvečajo številna društva iz naših krogov. Med najpomembnejšimi pobudami je nedvomno revija Zlata grla, ki je

že vrsto let prizorišče in stična točka za številne mlade pevce in pevke. Tradicionalno pevsko revijo že od samega začetka prireja PD Vrh sv. Mihaela. Letošnja izvedba revije bo potekala v dveh dneh, v soboto, 1., in nedeljo, 2. aprila. V soboto bo v Kulturnem domu v Sovodnjah na vrsti revijalni del, nedelja pa bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici namenjena tekmovalnemu sporedu. Tradicionalne pevske revije, ki bo letos na sporedu že šestič zapored, se bo udeležilo 14 zborov. Revija Zlata grla je samo ena od številnih pobud, ki jih prireja PD Vrh sv. Mihaela. V društvu delujeta dva zbora: vokalna skupina, ki jo sestavljajo domača dekleta, in otroški pevski zbor. Poleg tega prirejajo člani društva čez celo leto še druge prireditve, kot so tradicionalna božičnica, koledovanje ob raznašanju lučke miru in poletni izlet po poteh slovenskih pisateljev in pesnikov. Revija Zlata grla je, ob že naštetih, ena izmed pomembnih in odmevnih pobud. V PD Vrh se tako v teh tednih pripravljajo na pevsko prireditev, ki bo v središču glasbene pozornosti ob koncu tedna.

glasbeni spleti
trst - gorica - speter

glasbena
matica

ABONMAJSKA
KONCERTNA
SEZONA
2005/2006

Danes, 30.03.06 - 20.30

Gorica, Kulturni dom
**PIHALNI ORKESTER
AKADEMIJE ZA GLASBO**
v Ljubljani

dirigent: **Milivoj Šurbek**

solista: Anton Alatič, marimba; Anže Palka, kitara

PROJEKTOVALNI
KONCERTNI
Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA
LOKALNA BANKA
S POSLUHOM
ZA KULTURO

Za naš jezik

Radij ali radio?

Mogoče si nismo popolnoma na jasnem, kaj pomenita tedve besedi.

Radij je:

1. v geometriji: polmer (razdalja med točko na krožnici ali na površju krogle in njenim središčem);
2. v kemiji: redka radioaktivna kovina bele barve, ki se v temi sveti.

Sklanjamo ga: **radij, radija, radiju, radij, pri radiju, z radijem.**

Radio je:

Radijski oddajnik, radijski sprejemnik, radijska postaja. Sklanjamo ga: **radio, radia, radiu, radio, pri radiu, z radiom.**

Tako bomo pisali:

Treba je izračunati **radij** krogle. Zdraviti se mora **z radijem**. Vsak dan poslušam slovenski **radio**. Fant dela **na radiu**. Opremil je avto z **radiom**.

Duhovniki pomagajo vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

39 tisoč škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij po župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- Poštni tekoči račun št. 57803009
- Kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- Bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- Neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Prispevki so odtegli:

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Ce želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko **800.01.01.01**

Pastirček / Knjiga Zlate Volarič Cvetje iz črk Drobne zgodbe za lepši vsakdan

V svojem letošnjem jubilejnim, 60. letu izhajanja je Pastirček osrečil bralce tudi z izdajo knjige pisateljice in slikarke Zlate Volarič, ki je končala učiteljske in Pedagoško akademijo za predmetno učiteljico slovenščine, srbohrvaščine in ruščine kmalu po drugi svetovni vojni. Leta 1981 je izšla njena prva knjiga, roman Koraki, pri Založbi Kmečki glas. Od takrat je izdala veliko drugih knjig. Od leta 1989 je članica Društva slovenskih pisateljev. Rada piše romane, kriminalke, povesti, humoreske, ljubezenske zgodbe, črtice in zgodbe iz življenja, pa tudi povesti, pravljice, pesmice in še kaj. Ročno je napisala 45 zvezkov pravljic, vsakega v 50 izvodih, ki so seveda opremljeni z njenimi izvirnimi ilustracijami. Pastirčkovi bralci jo dobro poznajo, ker jih že vrsto let osrečuje s svojimi drobnimi, tako domače preprostimi, navadno ri-

vija Pastirček kot 21. publikacijo Pastirčkove knjižnice, založila Zadruga Goriška Mohorjeva, natisnila pa Grafica Goriziana v Gorici konec l. 2005. Knjiga se predstavlja, vezana s spiralo, kot zvezek velikega formata, na platnicah katerega so na gosto posejani veseli, žalostni, začudeni, smešni, smejoči se, pa tudi resni obrazi, divje in domače živali, ribe v morju, sadje, cvetje, sonce in še marsikaj, v mehkih, pretežno bolj bledeh rožnatih barvah. Vse je v tipičnem, naimnem "oblastem" slikarskem slogu Zlate Volarič. V knjigi Cvetje iz črk je na 93 straneh zbranih 89 rimanih zgodbic. Povestice nagovarjajo bralca zelo neposredno. V njih nastopajo dedki, babice, mamiče, očetje, deklice, fantički s svojimi željami in hrepenenji. Iz njih izžarevajo zahvale, pohvale, pa tudi dobrohotne graje za vse priložnosti. Nekatere so točno uokvirjene v določen letni čas, katerega značilnosti so snov pesmice. V nekaterih so protagonisti živalice; npr. ptičica, ki hrani svoje mladiče, da bodo postali odrasli in bodo nekoč tudi sami gredli mladičke v gnezdu, pes in mačka, ki postane prijatelj, pikapolonica, ki je izgubila svoje pike in jih išče v travi, piščanček, ki bi rad poletel k oblakom, zajček potepuh, ki ga je veвериčka nagnala domov, ribica plavutka, ki ne zna govoriti, papagaj in mnogo

Zlata Volarič
Cvetje iz črk

manimi zgodbicami, v katerih se vedno zaiskri kapljica plemenitega nauka, ki ga pisateljica ne more obiti. Z dolgoletnim poučevanje v osnovnih šolah si je nabrala veliko izkušenj, ob katerih ji je v zgodbicah dano nevsiljivo pronicati v otroška srčeca in vsebinam prilivati vselej tudi nekaj vzgojnega soka, da so še slajše in bogatejše. Njeno pisanje je samosvoje in večkrat presenečajo v njem miselni zasuk, ki so sicer značilni tudi za otroško zvedavost, ki bi rada z nepričakovanimi miselnimi preobrati čim prej vsrkala vase čim več novih spoznanj. Take so tudi kratke zgodbe v verzih Cvetje iz črk, ki jih je uredil Marijan Markežič, izdala re-

drugih. Govor je tudi o kruhu, dobroti, praznikih in sploh o drobnih vsakdanjih stvareh. Pesmice so nežne, hudomušne, vesele, prepredene zdaj s smehom, zdaj z otožnostjo, a vselej so pristne, iskrene. V njih bo vsak bralec, majhen in odrasel, našel kaj lepega zase in si to prisvojil. Otroci bodo publikacije še posebej veseli, saj je pravzaprav tudi pobarvanka z 89 ilustracijami, pri katerih bodo lahko sprostil svoje barvno čaranje in s svojimi marljivimi in pridnimi ročicami kar najbolj spretno pobarvali značilne risbice Zlate Volarič v tisočere mavrične odtenke.

IK

Simon Gregorčič ob 100-letnici smrti

Dolžnosti slednji stan dovolj naklada, dajal odgovor strog od njih bo vsak, on, kateri vladan je, in on, ki vlada, a mirno čaka vestni ga možak.

(Dr. Frančišku Sedeju)

Pogovor / Aleksij Pregarc

Oder - mikrofoni - pero

Predstaviti Aleksija Pregarca tudi ob okroglem jubileju ni preprosta stvar, saj gre za ustvarjalca, ki se je desetletja posvečal gledališkemu odru, radijskemu mikrofoni in pesniškemu peresu. Prav poezija pa je tista dimenzija, v kateri se Pregarcova kreativnost najpristnejše izraža. Zato smo pogovor z njim začeli kar pri poeziji.

Povedal nam je: *Misliti o poeziji ob vsakem trenutku je absurd, ker vsakdo si pač naravnava usodno svoje življenje. Nekdo, ki se je temu posvečal oz. ki se je zatekal k poeziji, ima drugačno vizijo življenja. Kako se je z mano zgodilo?*

Po začetkih, ki jih prehodi vsak 'mulc', sem jaz predvsem zelo zavezan gledališču, in to od moje rodbine naprej. Ena izmed zelo znanih igralk je bila moja teta Valerija Pregarc Martelanc, ki je že v tridesetih letih nastopala v Kranju do po osvoboditvi, dokler se ni preselila na Primorsko. Zelo pozno sem zvedel, da je bil tudi Rade Pregarc, to je moj daljni sorodnik, igralec.

Na robu Borštnikovega srečanja v Mariboru je prišla k meni njegova hčerka iz Mostarja in tam sva se spoznala. Ker je bil takrat dan posvečen ženskam, mi je izrazila željo, da bi se iz Mostarja preselila v Sarajevo. Ker sem pa jaz že dobro poznal tisto sceno, sem jo skušal spraviti v Sarajevo, vendar v gledališču so mi rekli, da je prestara... Hudo mi je bilo, ker ji nisem mogel pomagati. Če pretehtamo ves moj čas in moje zavezanost gledališču, se mi je porodila velika želja po ustvarjanju in ne le po poustvarjanju, ker sem spoznal, da si kot gledališčnik v glavnem - kot pravijo Italijani - 'giullare', to je pajac sveta. Vedno znova sem vdihoval svoja spoznanja, moral si krojiti osebnost, osebo: to me je veliko stalo. Vprašanje je: kaj pa po predstavi ostane? Ostane praznina, pripravljati se moraš na novo predstavo in tako se mi je zdelo, da je šlo veliko več energij, kot bi zahteval enostavni igralški poklic v gledališču. Kreativni naboj enostavno ni prišel tako do izraza, nisem ga uporabljal zato, da bi ustvaril tisto, kar sem nosil v sebi. Ker sem pač živel v posebnih okoliščinah, nisem pa zanemarjal ne proze ne dramatike.

Kakšno vlogo pa ima poezija pri osvobajanju duha?

Absolutno! Sicer človek mora biti pripravljen sprejeti tako življenjsko vizijo, vsaka njegova misel mora biti z nečim popestrena. To nas ne spravlja nujno v izolacijo, temveč v samoto, ne glede na to, v kateri življenjski situaciji se tedaj kdo nahaja. Če pesnik začuti to v sebi, je pot hkrati enostavnejša, po drugi pa bolj trpka. S poezijo se ne moraš sprenevedati. Ali v trenutku je, ali je ni; če pa je ni, je bolje, da privoščiš drugim, da si tiskajo zbirke kar vse v prek. Zame je vsaka zbirka del življenja.

Prav iz te izolacije je možen tudi stik z bralcem?

Najprej na to ne misliš. Ko pa izdaš zbirko, se znajdeš pred vprašanjem: zakaj si jo izdal? A le zato, da te svoje utripe ponudiš nekemu, ki si jih bo prisvojil, ali se bo morda zgodilo to, da jih bo odklonil? Nihče

ne more zapriseči, da je to, kar piše v svoji samoti, bistveno, vseodrešujoče. Če pa bralec najde pri tem delček samega sebe, pomeni, da vendarle nisi pisal zaman.

Kako pa se te misli zrcalijo v prevodih drugih pesnikov?

Pri tem se ne bi veliko zastavljaj, ker so pač jezikovni kodi različni. Vsekakor se mi zdi, da so pesmi - lep primer je v Jedrih - dobro napisane.

vo pomerim, da začutim, kaj se da iz nje izvleči. To, kar ste sedaj rekli, uporabljam tudi pri sebi. Predvsem gre tu za ritem, pulz srca. Jaz ne rimam poezije, ampak je tu utrip pri vsaki emociji, ki je lahko od trenutka do trenutka drugačna. Pazim zato predvsem na to, kaj lahko v tem primeru bralcu pove. To ni lahko.

Kot interpret pesniških tekstov oz. poezije sem prišel do spoz-

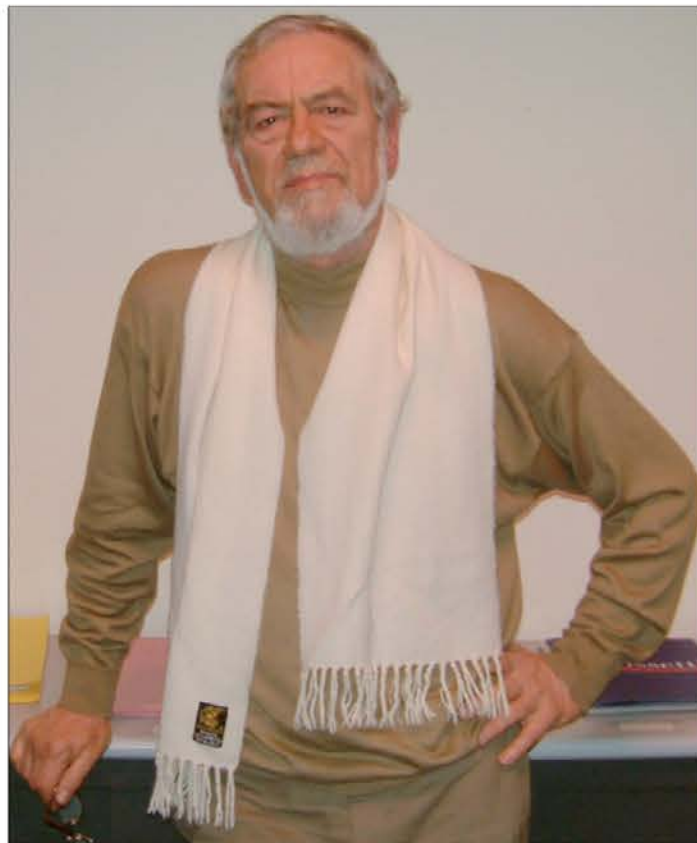

Foto IG

Nekdo pa mi je pripomnil, da so v tem jeziku boljše, v drugem pa slabše. Kar se tiče prevoda v srbohrvaški jezik, sem najprej iskal Mihalica. V francoščino je moje poezije prevedel Jesenik, ob strani mu je stal Jože Javoršek. V italijansko pa je me prevedla nezamenljiva Jolka Milič: gotovo ni šlo vedno vse gladko, včasih sva se ustavila pri kakem sinonimu, vedno pa sva našla skupen jezik, ki je mejil na prepsnitev. Šlo je za pravo simbiozo, za nekakšno skupna razmišljanja. Posebej moram poudariti, da sem z njo sodeloval od vsega začetka, se pravi od prve pesniške zbirke pesmi Poezije iz leta 1970.

Poezije nastanejo tudi kot

*tam na poljski poti
se v bosem spomeniku let
neki kamen ni zamehčal
morda me zdaj pomilovalno gleda
do njegovih zakrnelih žil ne sežem
ker je skrivnostn njih naboj
posmeh pa že
ta ostaja in me preganja
v ujmah in v vseh kljukciah časa
- nora uganka
nemara kamen ne pozna mehčanja
sesuje se lahko samo in počti
od bolečin neznanih
in od vztrajnega obupa*

zvok, misliva na zvočno podobo oz. podajanje poezije.

Zelo zanimivo vprašanje. Kot igralec mi je božja previdnost dala to sposobnost, da začutim poezijo tudi kot interpret. Ne mislim le na svoje poezije: svetovno poezijo dobro poznam. Dana mi je bila možnost, predvsem preko mikrofona, da se s tem soočam in predvsem, da se s to poezijo vsakič na no-

nanja, da je najbolje - in to še zlasti pri mikrofoni -, da najprej razmišljam o glasbeni kulisi in v trenutku, ko imam vse to preštudirano, kako bom to počel, prislunem glasbi. To se pri meni dogaja tudi pri pi-

*ko ograde in logi vztrepetajo
v obroču groze
za svoje oljke in za grmovje
ko oblaki se preprišijo na prisojno stran
ko ploba se ne zmeni več za močo in za svoje kaplje
ker kaos je utišal trik besed
na stol norosti strašni človek seda
človek
ki ubiti hoče glas soseda*

sanju. Včasih si nalašč neko glasbo predvajam zato, da mi vzbudi čisto nasprotno občutke, ker sem pač v takem stanju; poezija je sama po sebi trans: in v tem lahko pišem.

Vsaka pesniška zbirka, vsaka poezija je torej dnevniški zapis v obliki glasbe s pomočjo besed?

Rekel bi da je poezija zapis nekega trenutnega razpoloženja, ki ga včasih in največkrat pospremlja določena vibracija: in to je pri meni glasba. To pa ni vsakršna glasba; poudarjam, da sem se v tem zadnjem času začudil, kako je Adi Daneu v mojem Razpršenem cvetju prišel do četrtega stavka. Prepričan sem bil, da sva to skupaj doživljala, čeprav se nisva videla celih 50 let. Gre za tak sinhronizem, za simbiozo nekega čutenja, da se mi včasih celo tudi kaka solzica utrne.

Kaj pa odnos med znanim in neznanim, med domom in svetom. Kako doživljate razpetost med zamejstvom in širšim kulturnim ustvarjanjem, ki ne pozna meja.

Odgovor ni lahek, predvsem zato ne, ker sem sam že v naj-

stniških let začutil, da smo mi v tem našem majhnem svetu v bistvu omejeni. Sprejemal sem zato izzive iz sveta in najprej iz italijanskega, po drugi strani pa leta nisem hotel slišati o italijansčini, dokler nisem razumel, da mi je to v minus: dojel sem, da moram Italijana - sosedo poznati, če hočem biti na njegovi ravni. Njegov izziv me ne sme presenetiti. Zato mi je bilo vedno lažje in čeprav trdim, da sem zamejec, se nisem v 'velikem svetu' nikoli počutil zamejec, ne v francoskem inštitutu v Parizu ne v Južni Ameriki in niti na Kitajskem. Povedati pa moram, da so bile zanimive zlasti tiste dežele, ki o nas nič ne vedo. Hkrati sem med nastopi posvetil toliko časa temu, da sem promoviral ne samo sebe, temveč našo celotno slovensko pesniško produkcijo; nisem se slišal, da bi kdo, ki bi bil osebno povabljen na tovrstne prireditve, to počenjal.

Načeli smo vprašanje strpnosti in kulture. Kakšna je po vašem mnenju vloga, ki jo lahko odigra kultura v takem prostoru, kot je naš, ki je pač razdeljen na več kulturnih 'vplivnih con', ampak žal pogrešamo prisotnost kulture v pravem pomenu besede.

Kaj naj vam povem? Osebnost kot ustvarjalec, kot pesnik in kot igralec nimam nobenih težav z Italijani! Ne vidim meja, vendar človek mora biti suveren, samozavesten, vedeti mora, kaj hoče. V Münchnu sem na primer recitiral v slovenščini, italijansčini, tržaščini in angleščini.

Lahko bi torej rekli, da je poezija skupni imenovalec, ki povezuje vaše tri življenjske izkušnje: oder, mikrofoni in pero.

Tako. Povedati moram, da sem se velikokrat posvečal tudi publicistiki na določeni ravni. Sodeloval sem s tistimi mediji, ki so bili za to pripravljeni in me tudi povabili. Bil sem pa vedno odvisen od vsakodnevnega dela bodisi zase bodisi za svojo družino. Reči pa moram, da sem ob tem, zlasti kot

ste prej omenili moje nastope po svetu, izrecno pazil na to, da grem pripravljen med naše rojake in da mednje ponese trajne občutke: tako se je zgodilo v Parizu, na Švedskem, po vsej Nemčiji in drugod.

70 let ni obletnica za obračune, ampak za nove načrte.

V svojih pesmih sem tudi večkrat samo ironičen in naj bo tudi to pot. Ne maram posiljevati ne svojega duha, ne česar, kar bi me v prihodnosti drugače ožigosalo. Doma imam še veliko materiala. Če bo iz tega kaj nastalo, bo, drugače bodo ljudje brali - kar tudi ni malo - to, kar sem pač napisal. Naj le dodam, da bo ob tem beleženju izšla pesniška mapa v sodelovanju z Edijem Žerjalom z naslovom Žlahtnost-Preziosita'. Izšla bo na začetku maja. Pred časom sva z Jolko Milič italijanske prevode še dodelala. Hvala še enkrat tej čudoviti osebi.

Ob moji 70-letnici se je oglasilo tudi gledališče: ravno v torek so premierno uprizorili v tehniki branja 'a leggio' mojo dramo Na robu nič. Sedaj pa se odpravljam na snemanje dramskega besedila za naš radio.

Hvala za pogovor!
Igor Gregori in Peter Rustja

VOLITVE Rajonski sveti

Beseda kandidatom

Stranka Slovenska skupnost je v preteklem mandatu zagotovila vsaj enega rajonskega svetovalca v vsakem rajonskem svetu. Tudi tokrat SSK kandidira v vseh rajonskih svetih. Tokrat smo petim kandidatom SSK, ki jih stranka uvršča na listo Marjetice (pomemben je zato preferenčni glas!), postavili dve vprašanji, in sicer kateri so problemi, s katerimi se soočajo Slovenci v svojih okrajih ter zakaj sta potrebni kandidatura in izvolitev slovenskega rajonskega svetovalca.

MARKO DE LUISA: Veliko je še nerešenih vprašanj, ki zadevajo vse plasti prebivalstva, od domačinov do priseljencev, ne gle-

Marko De Luisa

de na narodnost. Lahko bi začeli pri okrnjenem delovanju zdravstvenega okraja v neprimernih prostorih, pri pomanjkanju stalne prisotnosti rešilca službe 118, ki je v preteklosti delovala na Opčinah, pri nedokončani greznični kanalizaciji, pri problemih s parkirišči in s prometom na Brdini in še bi lahko naštevali. Toda, če se osredotočimo na vprašanja, ki izrecno zadevajo

Slovence, bi izpostavil potrebo po odprtju slovenskih jasli na Krasu, po povečanju pozornosti občinske uprave do slovenskih kulturnih in športnih društev. Še posebno slednja na Opčinah ne razpolagajo s svojo telovadnico za razvijanje dejavnosti v korist naše odraščajoče mladine. Tudi šolska poslopja so prepotrebna temeljite obnove oz. opreme.

Upravno gledano, ima rajonski svet le posvetovalno vlogo. Kljub temu je v zamejstvu nasploh izredno pomembno, da se tudi preko izvoljenih predstavnikov ohranjata slovenska prisotnost in slovenska beseda v vseh mestnih okrajih. To velja danes tudi za oba kraška rajonska sveta in še posebno za vzhodnokraškega, saj se narodnostni sestav kraških vasi naglo spreminja ob stalnem prilivu novih prebivalcev - pretežno Italijanov - ki se vseljujejo v nova poslopja, vrstne hiše in prenovljene "podrtje" v samih vaških jedrih. Slovenska prisotnost v izvoljenih telesih torej ni več tako avtomatična kot nekoč in ob nespremenjenem negativnem demografskem trendu bo lahko to vprašanje v kratkem kar zaskrbljujoče.

IVO STARC: Mislim, da je osrednje vprašanje tudi za Slovence na našem teritoriju povezano z razvojem gospodarstva. Pri tem mislim zlasti na kmetijstvo in turizem. Živimo na ozemlju, na katerem bi bil razvoj obsega možen in zaželjen. Že dejstvo, da na našem koncu ne razpolagamo s turističnimi infrastrukturami - konkretno z ležišči

za goste - močno omejuje razvoj samega teritorija. Glede prisotnosti slovenskih svetnikov v rajonskih svetih menim,

Ivo Starc

da so potrebni, saj navsezadnje smo na našem ozemlju še vedno v večini. Ne stremimo po privilegijih, ampak se zavzemamo za enakopravnost.

MARCO MILKOVIČ: Narodnostno vprašanje je zelo občuteno. Mislim, da bomo zelo težko rešili ta problem, če nam ne bo uspelo vezati mladih na naše ozemlje; na to sem opozorjal v vsej svoji volilni kampanji. Kras je dan za dnem bolj zapuščen in jaz vidim edino rešitev v tem, da podpremo, tudi materialno, male kmete in skušamo ustanoviti zadruške hleve, še posebno v režiji jusov in srenj. To bo osnova, na kateri graditi turistično prihodnost Krasa, posledica tega naj bi bila večja ekonomska neodvisnost od mesta. Seveda imamo na tem delu Krasa še kopicco drugih nerešenih problemov, jasli v Ba-

zovici in na Opčinah, popravila šol, nerešeno vprašanje šole v Gropadi, pomanjkanje pločnikov ob glavnih prometnicah in prehodov za pešce, dograditev greznic, dokončanje plinskega omrežja, ovrednotenje arhitektonskih značilnosti naših vasi. Želimo večjo podporo delovanju naših kulturnih in športnih združenj, itd..

Izvolitev slovenskih kandidatov v našem rajonu je samoumevna, ker je na vzhodnem Krasu še dobršen del prebivalstva slovenski. Kar me najbolj moti, je kampanjizem strank, ki kandidirajo slovenske kandidate. Naše vodilo mora biti: prvo smo Slovenci in potem pride vse drugo, veliko potem!!! Nazoren primer je naša Dežela, na kateri imamo kar pet svetovalcev, kar je ogromno, in jih ne bomo imeli nikoli več, vendar so pre malo združeni, da bi dosegli kaj res pomembnega za manjšino. To je naravnost

Marco Milkovič

škandalozno, nismo volili določene kandidata, ker je klerikalec, laik, komunist ali kaj drugega, ampak zato, ker je SLOVENEK!!!

NIKO TENZE: Slovenci v našem okraju se soočajo predvsem z vsakodnevnimi problemi, ki pa so slični tudi za večinski narod, (npr. kaotični promet, slabi cestni znaki, pomanjkanje parkirišč in otroških "slovenskih" jasli). Izvolitev slovenskega rajonskega svetnika, pomeni, žal, priznanje,

Niko Tence

da na tem območju živijo Slovenci. V zadnji mandatni dobi se moramo zahvaliti prav večjemu številu slovenskih svetnikov, da smo uveljavili slovenski jezik in imeli zagotovljeno prisotnost prevajalcev. Slovenski svetovalci pa so pomembni tudi zato, ker so povezovalni ključ med slovenskimi organizacijami in občinsko upravo.

IGOR PAVEL MERKU': To so vprašanja z raznolikimi težavami: stik z javnimi službami v materinem jeziku, dvojezični napisi, informativni material ali obrazci javnih služb (naj tu spomnim na to, da t.i. okence za stike s slovenskim prebivalstvom še vedno ne deluje), dvojezične osebne izkaznice, imena in priimki brez šumnikov za davčno številko, pomanjkanje jasli s slovenskim jezikom. So pa še drugi nerešeni

problemi, s katerimi se spopadajo v enaki meri Slovenci kot ostali someščani, kot so kaotični promet, redkost zelenih površin, parkirišča...

Kandidatura slovenskega kandidata za rajonski svet v samem mestnem središču je zelo zahtevna in obenem pomembna. Zahtevna, ker je v tem okolju sorazmerno malo Slovencev in priti torej v stik z njimi ni enostavno, pa tudi zaradi tega, ker sogovorniku - večinskemu narodu oz. italijanskim rajonskim svetnikom - prisotnost Slovencev ni nujno očitna, kot je lahko to na Opčinah ali v Barkovljah. Prikazati prisotnost in zastopati potrebe Slovencev v mestnem središču je in bo vedno zahtevna stvar. Pomembna pa je prav zaradi prisotnosti Slovencev, ki tu stanujemo, in slovenskih ustanov, ki delujejo v samem centru mesta, ker se

Igor Pavel Merku'

tako potrdimo našo prisotnost v izvoljenem, upravno-političnem telesu. Pomembna je tudi zaradi tega, ker je volilna kampanja pač volilna kampanja in vsakdanje delovanje uprave vsakdanje delovanje uprave.

Peter Rustja

OPČINE Finžgarjev dom

Praznik slovenske pesmi in besede

Foto Kroma

V nedeljo, 5. marca, so tudi na Opčinah v Finžgarjevem domu proslavili dan slovenske kulture. Kot običajno sta društvo Finžgarjev dom in cerkveni pevski zbor Sveti Jernej v ta namen priredila Praznik slovenske pesmi in besede.

Kljub slabemu vremenu se je proslave udeležilo precejšnje število ljudi, kar dokazuje navezanost zamejcev na Prešerna in na proslave v čast slovenski kulturi. Občinstvo se je lahko na začetku v prijetnem vzdušju sprostito ob pesmih mlajšega mladinskega pevskega zbora Vesela Pomlad, ki ga je vodila dirigentka Mira Fabjan, in se vživevalo v praznik, ki je bil letos posebej Simonu Gregorčiču. Nato se je zamislilo v sporočila, ki jih prinašajo Gregorčičeve pesmi. V lepljenko jih je uredila profesorica Lučka Susič. Podala jih je skupina mladih recitatorjev, članov gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta - Julija Berdon, Patrizia Jurinčič, Jure Kopušar, Helena Pertot, Danijel Simonettig in Manuel Zottich - in članov domače gledališke skupine Tamara Petaros, med katerimi je bilo poleg Jana Daneva še pet najmlajših:

Urška in Mojca Petaros, Matej Sancin, Jordan Trento in Ksenija Vremec. Splet poezij so s pesmimi spremljali Marjan Škerlavaj in Mojca Milič, ki ju je na klavirju spremljala pianistka in korepetitorica Martina Feri, ter CPZ Sv. Jernej, ki ga vodi dirigent Janko Ban. Ta je za nastop zbora in solistov izbral izključno pesmi, ki so jih na Gregorčičevo besedilo uglasbili tržaški in goriški skladatelji. Proslavo je s svojim govorom obogatenila profesorica Alenka Štoka, ki se je zaustavila ob vprašanju ustvarjanja skupnega slovenskega kulturnega in duhovnega prostora. Ta za zdaj še ni zaživel, ker je zamejstvo v osrednji Sloveniji skoraj popolnoma odsotno, ker se o njem ne učijo v šolah in ga ne spoznavajo preko medijev. Glede slovenske zavesti mladih generacij v zamejstvu pa je Štokova zelo optimistična, saj se kljub mešanim družinam in večkulturnemu prostoru v šoli srečuje z mladimi, ki polno, ponosno in zavestno živijo svojo slovensko identiteto. Prazniku slovenske pesmi in besede smo ob koncu nazdravili s kozarcem pijače ob prigrizku.

Patrizia Jurinčič

GLASBENA MATICA Bogdan Kralj

Med uspehi in težavami

Skupina gojencev Glasbene matice se je pred nedavnim z laskavimi ocenami vrnila s 35. tekmovanja mladih glasbenikov Republike Slovenije, ki je potekalo v Ljubljani in v Mariboru. Tekmovanje je bilo namenjeno violini, violistom, violončelistom, kontrabasistom, harfistom, kitaristom, organistom in komornim skupinam na pihala.

"Tekmovanje poteka vsaka tri leta", nam je obrazložil ravnatelj GM Bogdan Kralj. "Tekmovanje je razporejeno po kategorijah glede na starost učencev: nastopali so tako osnovnošolski malčki kot tudi glasbeniki, ki svoj instrument gojijo na akademski ravni. Kdor je nastopal v prvi kategoriji, je moral najprej prestat selekcijski krog, ki poteka v vsaki regiji. Letos smo v te nižje kategorije prijavili pet tekmovalcev, od katerih so bili trije prepuščeni na natečaj; ostala dva tekmovalca, ki sta nastopala v višjih kategorijah, pa sta bila prepuščena naravnost v finale v Ljubljano.

Med sodelujočimi šolami smo bili letos zelo uspešni, saj je bila konkurenca zelo velika: pomislimo le, da je na tekmovanju sodelovalo kar 588 gojencev. Uspehi naše šole so bili izjemni glede na to, da so naši gojenci prejeli eno zlato, dve srebrni in eno bronasto priznanje; ena gojenka pa je dobila priznanje z golj za sodelovanje, saj ni dosegla zadostnega števila točk. Med našimi najboljšimi štiri, so celo trije prejeli posebno nagrado, dve drugi nagradi in eno tretjo. Ta dosežek

nas uvršča na sam vrh glasbenega šolstva na Primorskem. Tekmovanje je na zelo visoki ravni, kot tudi ocenjevanje komisije, ki jo sestavljajo en Slovenec, ostala dva člana pa morata biti obvezno iz tuje države. Letos smo bili kot GM še posebno zadovoljni, saj sta v komisiji bila tudi violinist Čtromir Šiškovič in kitarist Marko Feri."

Kvaliteta gojencev je torej doka-

Foto IG

zana, tako tudi sposobnost profesorskega kadra. Kaj si GM sedaj pričakuje?

"GM je vedno težila k temu, da bi postala državna šola, ker je vedno upoštevala državne programe in zasledovala visoko kakovost. Imamo sicer učence, ki obiskujejo našo šolo zgolj zaradi ljubiteljskega pristopa, stremimo pa gotovo k temu, da v tej množici učencev najboljše spremljamo ti-

ste gojence, ki so bolj perspektivni. To je namreč najbolj konkretno dejstvo, zaradi katerega tudi v pogovorih s tržaškim konservatorijem zahtevamo ustanovitev slovenske sekcije. Ne nanašamo se zgolj na število gojencev, a predvsem na kakovost: naj navedem le podatek, da so v zadnjih šestih letih naši gojenci opravili na državnem konservatoriju 280 izpitov, med temi več kot dvajset diplom. K temu bi še dodal kakovost učnega kadra. S takimi dosežki nam ne more nihče ničesar oporekati." Kako bi ocenili odnose s

tembra lani ustanovili nov konservatorij, in to mimo kakršnekoli reforme.

Dodal bi, da so odnosi s tržaškim konservatorijem na zelo nizki ravni. Ustanovili so sicer komisijo med deželnim šolskim uradom in konservatorijem, da preštudira možnosti za dejansko ustanovitev slovenske sekcije. Volitve se bližajo, tako da bo to vprašanje razrešeno šele v prihodnje." Kaj pa menite o sedanjem sedežu GM, predvsem z ozirom na morebitno preselitev v svetoivanski Narodni dom?

"Ko smo se leta 2000 preselili v te rojanske prostore, smo vedeli, da je bila ta rešitev zasline narave. Nekdanji sedež v ul. Ruggero Manna je bil s strukturnega vidika neprimeren, čeprav je bila lokacija poslopja v mestnem središču. Nikdar pa nismo mislili, da bodo prostori nekdanje rojanske šole dokončni sedež Glasbene matice. Sedanja začasna rešitev ima določene pozitivne strani, saj smo z našo prisotnostjo ohranili prisotnost slovenske manjšine v tem mestnem predelu; po drugi strani moram žal povedati, da smo izgubili marsikaterega možnega gojenca, ker je Rojan dejansko odročena kraj."

Ali se ne bi pri Sv. Ivanu porajal isti problem?

"Dejstvo je, da je pri Sv. Ivanu šolski center. Glede na to, da Glasbena matica pridobiva veliko svojih gojencev izmed šolske mladine, bi bil sedež nekdanjega Narodnega doma najprimernejša rešitev. Zanimariti ne gre niti dejstva, da razpolaga Sv. Ivan z več parkirnimi mesti kot Rojan. Dodal bi še, da smo v Rojanu v tretjem nadstropju v stavbi, ki nima dvigala in niti dvorane, v kateri bi lahko potekali nastopi naših gojencev. Preurejeno poslopje pri Sv. Ivanu bi lahko zapolnilo vse te vrzeli."

Igor Gregori

SV. IVAN KD Marij Kogoj

V gosteh Godbeno društvo Prosek

Novoustanovljeno društvo Marij Kogoj pri Sv. Ivanu je prejšnjo nedeljo, 19. marca, priredilo svojo prvo pobudo. Ob tej priložnosti je medse povabilo Godbeno društvo Prosek, ki se je tako prvič mudilo v svetoivanskem Marijinem domu, kjer je pod vodstvom kapelnika Marina Ukmarja izvedlo doživet koncert skladb slovenskih in tujih avtorjev. Proseške godbe ni treba posebej predstavljati, saj je že vrsto let eden najkvalitetnejših amaterskih glasbenih sestavov med Slovenci v Italiji, ki ima tudi zelo dolg staž, saj deluje že 102 leti, zlasti v zadnjem obdobju pa je žel veliko uspehov v Sloveniji, Italiji in drugod. Koncert, ki ga je poleg truda prizadevnih domačinov omo-

gočila podpora Zadružne kraške banke in Slovenske prosvete, je obsegal skladbe Slavka Avsenika, Emila Glavnika, Josefa Franza Wagnerja, Jacoba De Haana, Nikolaja Rimskega Korsakova, Hardyja Mertensa,

Vinka Štrucla, skupine Queen in drugih. V glavnem je šlo za uspešnice iz zakladnice klasične in moderne glasbe, ki so bile mojstrsko prirejene za pihalni orkester. 40-članski proseški pihalni orkester je pod vodstvom Marina Ukmarja, ki ga vodi od leta 2003, tudi tokrat dokazal doseženo kakovostno raven, kar je potrdilo tudi občinstvo z navdušenim in toplim aplavzom. Ob koncu sporeda, ki ga je povezovala predsednica

društva Marij Kogoj Katja Pasarit (ta je uvodoma tudi pozdravila navzoče), so se proseški godbeniki želeli tudi zahvaliti organizatorjem za povabilo in zaželeli novoustanovljenemu društvu obilo uspešnega delovanja. Svetoivanskim kulturnim delavcem so poklonili knjigo, ki je izšla ob stoletnici godbe, zgoščenko Melodije in zastavico godbenega društva.

NL

Foto Kroma

KD IVAN GRBEC Predstavitel knjige Marte Košuta

Narodna noša vez s tradicijo

Znano je, da so Škedenjci zelo ponosni na svoje korenine. Pomembni dejavniki pri ohranjanju tovrstnega narodnega in kulturnega izročila te nekdanje skoraj v celoti slovenske mestne četrti je Kulturno društvo Ivan Grbec.

Korenine društvenega delovanja segajo v daljno leto 1868, ko so v Škedenju ustanovili eno prvih čitalnic na Tržaškem. Fašistično obdobje je vsestransko kulturno delovanje ukinilo. Obnovili so ga leta 1945 z nazivom Slovensko prosvetno društvo, leta 1968 pa so ga domačini preimenovali v Kulturno in ga pomenovali po rojaku Ivanu Grbcu, kulturnem delavcu, skladatelju, publicistu, etnomuzikologu in pedagogu. Od tedaj društvo zavzeto deluje v prid kulturni bogatitvi in družabnemu srečevanju Škedenjcev. Italijanskim someščanom predstavlja

društvo svoje dejavnosti dvojezično, da bi jih seznanilo s slovensko kulturo in s tem krepilo sožitje.

Taka priložnost je bila tudi pred nedavnim, ko so na pestrem, bogatem in veselem večeru z naslovom Po stopinjah naših babic

Foto IG

predstavili knjigo Ano leito je pasalo gospe Marte Košuta. Publikacija, za katero se je odločilo društvo samo, predstavlja poglavljen vpogled v tradicijo škedenjske noše, ki ji domačini pravijo ščedenca.

Ljubezen do noše in skrb za njeno ohranjanje sta v tej mestni četrti globoko ukoreninjeni. Mnoge družine še vedno spoštljivo in skrbno hranijo podedovane noše v skrinjah in predalih, nekatere pa so nošo podarile etnografskemu muzeju ali domačemu društvu. Do nedavnega je pomen noše, poznavanje njene kroja in izdelovanja kakor tudi umetnost oblačenja starejši rod prenašal na mlajšega – piše predsednica KD Ivan Grbec Lui-

začutila potreba po tečaju šivanja in spoznavanju škedenjske noše. Tako so se pri društvu pred šestimi leti odločili, da zaprosijo prijateljico Maro Košuto, izjemno poznavalko tržaških noš, zagnano ljubiteljico ljudske vezenine in narodnega blaga, za vodenje tečaja, ki se je na koncu izkazal za tako uspešnega, da so se pri društvu odločili ga ponoviti.

Avtorico je predstavila priznana slovenska etnologinja dr. Marija Makarovič. Knjigo sestavlja več poglavij, ki do potankosti opisujejo sestavo noše. Publikacijo bogatijo številne ilustracije in fotografije, ki so jih dali na razpolago zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice, škedenjski etnografski muzej in arhiv KD Ivan Grbec. Izid sta omogočili ZSKD in Zadruga kraška banka.

Večer ni bil posvečen zgolj besedi, temveč tudi glasbi in petju. Pred nabito polno dvorano so nastopili ženska pevka skupina Cintare, folklorna skupina Cof in moška pevka skupina Cof iz Ljubljane. Ob sklepu večera je bilo možno ogledati si tudi razstavo izdelanih noš v zgornjih prostorih škedenjskega društva.

IG

RADIJSKI ODER Gledališki vrtljak

Nerodna Avguštnina in spretni otroci

Zadnje srečanje Gledališkega vrtiljaka 2005/06 je potekalo v znamenju priljubljene cirkuške junakinje nerodne Avguštnine in otroške ustvarjalnosti. 27. je bilo namreč staršev otrok iz openskega vrta in osnovne šole, ki so 26. marca sodelovali pri odski postavitvi zabavne zgodbe Otfrieda Preusslerja in Herberta Lentza. 50 pa je bilo malčkov, ki so skozi vse leto pridno nosili svoje prispevke na likovni natečaj Moj najljubši gledališki junak.

A pojdimo po vrsti. Kot smo že pred časom javili, so pri Radijskem odru, ki je glavni pobudnik uspelega družinskega abonmaja Gledališki vrtljak, sklenili dodatni uradni sedmimi predstavami še osmo. Tokrat so povabili v goste razposajeno skupino staršev, ki so ob koncu lanskega šolskega leta pripravili

li duhovit poklon svojim otročičem z odrsko priredbo znane slikanice. Ker je bila njena končna izvedba prepričljiva, so jo sklenili ponuditi publiko Gledališkega vrtiljaka, ki je bila, sodeč po reakcijah v polno zasedeni dvorani, nad vsemi nastopajočimi zelo navdušena. Vsaka sezona Gledališkega vrtiljaka predvideva tudi nagrajevanje malih umetnikov, ki so od septembra dalje risali na temo Moj najljubši gledališki junak. Med najmlajšimi so se izkazali Svetlana Breclj, Veronika De Luisa, Alja in Živa Furlan, Boštjan Petaros ter Jan Jakob Sancin. V srednji skupini so iz-

stopala dela Tjaše De Luisa, Jane Germani, Irene Merku', Vide Petaros, Valentine Sosič in Igorja Terčona. Najstarejši otroci, ki so se s svojimi likovnimi

je podprla tudi nastop nerodne Avguštnine in njene družine. Organizatorji so z letošnjim Gledališkim vrtiljakom zadovoljni in upajo, da bo pobuda

Foto Kroma

izdelki uveljavili na letošnjem natečaju, pa so Maja Bole, Sara Malalan, Neža, Mojca in Urška Petaros, Matjaž Zobec ter Christian Zurini. Za darila, ki so jih prejeli malhi likovniki, je prispevala Zadruga kraška banka, ki

žela še naprej toliko odobravanja med mladimi slovenskimi družinami na Tržaškem, zato jih spet pričakujejo sredi septembra, ko bo steklo že prvo srečanje devete sezone.

AL

Obvestila

Združenje prostovoljcev Hospice Adria - onlus vabi na predavanje Iz kome v življenje, ki bo v četrtek, 30. marca 2006, ob 18. uri v dvorani Baroncini (Assicurazioni Generali) v Trstu, ul. Trento št. 8. Predavala bosta prof. Giorgio Berlot, direktor Inštituta za anestezijo, oživiljanje in protibolečinsko terapijo Katinarske bolnice, in counsellor Daniela Borghesi, ki bo govorila o lastni izkušnji.

V Bambičevi galeriji na Opčinah je na ogled razstava Muze tržaške slikarke Jasne Merku'. Razstava je na ogled do 12. aprila, od ponedeljka do petka, med 10. in 12. uro ter med 17. in 19. uro.

Darovi

V spomin na mamo Pini darujeta Boži in Marta 50,00 evrov za Slovensko Vincencijev konferenco pri Sv. Ivanu.

Darko in Zinka Cerkvenik darujeta 100 evrov za Sklad Marta Požar za narodne noše.

Za Marijin dom pri sv. Ivanu daruje S.C. 100 evrov.

V spomin na preljubljeno mamo ob 100. obletnici rojstva Magdy in Gracija darujeta 100 evrov za Sklad Marte Požar.

Ob krstu hčerke Ksenije Štekar se je družina odločila, da namesto raznih daril nameni 800,00 evrov za Don Boscov center, ki ga je pater Ernest Saksida ustanovil v mestu Corumba' v Braziliji.

SSO in SKGZ pisala županu Dipiazzi

Spošt.
Roberto Dipiazza
župan občine Trst

Anna Maria Sorge Lodovici

vladni komisar v F-Jk in tržaški prefekt

v vednost Generalnemu konzulatu Republike Slovenije v Trstu

Zadeva: dvojezične osebne izkaznice in dvojezične vililne izkaznice v Trstu

Ob bližajočih se volitvah je več pripadnikov slovenske narodne skupnosti ponovno izpostavilo željo in pravico, da tudi v občini Trst dobijo dvojezično (slovensko-italijansko) osebno izkaznico in tudi dvojezično vililno izkaznico. Brez teh dokumentov je italijanskim državljanom slovenske narodnosti dejansko onemogočena vililna pravica, kar predstavlja zelo hudo kršitev osnovne pravice v demokratični državi.

Vsak dosedanj izgovor političnih oblasti v Trstu je nesprejemljiv in pravno neosnovan. Pravico do dvojezične osebne in vililne izkaznice določa zaščitni zakon št. 38 z dne 23. februarja 2001. Jezikovne pravice pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji izhajajo že iz same italijanske ustave, iz mednarodnih sporazumov in so bile potrjene z nekaterimi razsodbami ustavnega sodišča, ki smo jih navedli že v številnih dopisih prefekturi.

Zaradi povedanega ponovno pozivamo župana občine Trst, naj pripadnikom slovenske narodne skupnosti zagotovi uživanje zajamčenih pravic. V primeru, da župan ne namerava spoštovati italijanske zakonodaje, pa ista zakonodaja določa točne pristojnosti prefekta.

V pričakovanju na Vaš cenjeni odziv Vas lepo pozdravljamo.

Rudi Pavšič, predsednik SKGZ
odv. Drago Štoka, Predsednik SSO

Evangelikičansko-luteranska cerkev

Protestantska navzočnost v Trstu

Tržaško kulturno društvo Skupina 85 je v sklopu niza srečanj s skupnostmi različnih jezikov, kultur in ver, ki živijo v našem mestu, tokrat organiziralo v soboto, 18. marca, obisk evangelikičansko - luteranske cerkve na trgu Panfili v Trstu. Obisk cerkve je vodil pastor Dieter Kampen, ki je na kratko spregovoril tudi o zgodovini in teoloških značilnostih tržaške evangelikičansko - luteranske skupnosti.

Ta cerkev je sicer v Trstu precej znana, saj jo velika večina ljudi pozna zaradi raznoraznih koncertov, za katere je cerkev vedno na razpolago. Bolj malo ljudi pa pozna protestantsko skupnost, ki redno obiskuje to svetišče. Nič čudnega, če pomislimo, da število luterancev v Trstu ne presega 150 ljudi.

Kot je razložil pastor Kampen, je bila ta cerkev zgrajena leta 1871 v tipičnem nemškem neogotškem stilu. Občinstvu je nato opisal notranjo in zunanjo strukturo cerkve ter razne umetnine, ki bogatijo njeno notranjost.

Evangelikičanski luteranci avgustinske veroizpovedi verujejo v Boga, Jezusa in Svetega Duha, ki obnavlja in bogati človekovo življenje, ne priznavajo pa svete

vloge Matere Božje in svetnikov. Zakramenta sta dva: krst in evharistija. Vse ostalo, kot na primer poroka, je le obred. Razne protestantske skupnosti se srečujejo na sinodi, ki odklanja katerokoli človeško suverenost katoliške Cerkev.

Protestantska veroizpoved se v glavnem opira na bistvenost oziroma na namen povesti krščanstvo k svojemu prvotnemu pomenu. Vera je v glavnem osredotočena na kult Kristusa, pomembna je le prvinskost vere. Pri njihovih obredih ima največjo vlogo prav pridiga, saj se lahko pastor preko nje najbolje približa ljudem. Kar se pa tiče spovedi, je pastor Kampen razložil, da sicer obstaja, ni pa nujna, kajti kdorkoli se lahko tudi sam spove pred Bogom.

Sledila so vprašanja občinstva, iz katerih je bilo razvidno, da zelo malo poznamo luteransko veroizpoved. Res škoda, če pomislimo, da se je slovenska beseda razširila po zaslugi reformacije in Primoža Trubarja.

Večer se je sklenil z nastopom mojstra Carla Tommasija, ki je mogočno zaigral na orgle Steinmayer, ki so v luteranski cerkvi že od leta 1874.

Meti

CELOVEC ZNP NSKS dal pobudo za grb in zastavo koroških Slovencev

Primeren simbol koroške skupinske zavesti

Zbor narodnih predstavnikov (ZNP), najvišje telo odločanja pri Narodnem svetu koroških Slovencev (NSKS), je na seji v torek, 21. marca, soglasno sprejel pobudo za grb in zastavo Slovencev na avstrijskem Koroškem. Osrednji simbol grba je knežji kamen v beli barvi na rdečem in modrem ozadju, zastava pa je modra z grbom v sredini. Tako grb kot zastava naj bi bila za koroške Slovence v prihodnje "simbol skupinske zavesti".

Grb in zastavo je pripravil slovenski strokovnjak za heraldiko Valt Jurečič iz društva Heraldika. Kot je pojasnil, so na osnutku grba za koroške Slovence združene vse tri slovenske narodne barve, modra bela in rdeča, ki so sicer povzete po grbu dežele Kranjske. Modro ozadje zastave koroških Slovencev naj bi v skladu s heraldičnimi pravili prav tako ustrezalo temeljni barvi Slovencev, saj je modri orel v kranjskem grbu osnovna barva v tem simbolu.

Po besedah predsednika ZNP Jožeta Wakouniga naj bi grb in zastava postala "simbol vseh koroških Slovencev, ne glede na svetovnonazorsko opredelitev". ZNP pri NSKS je sedaj torej dal pobudo, želijo pa nagovoriti tudi druge organizacije in društva slovenske manjšine na avstrijskem

Foto BW

Koroškem, ki naj bi v prihodnje uporabljali "simbol skupinske zavesti". Nikakor pa naj grb in zastava ne bi bila zgolj simbol ene same organizacije. Politični tajnik NSKS Marjan Pipp je glede uporabe knežjega kamna na grbu in zastavi koroških Slovencev poudaril, da so v pripravljani skupini obravnavali vrsto predlogov, vendar pa je nedavna razprava o knežjem kamnu na avstrijskem

Koroškem "vse skupaj pospešila". Obenem pa naj bi prav uporaba starega pravnega simbola še iz časov Karantanije bila tudi "pot se svetu predstaviti na enostaven način." Pipp je še napovedal, da bo v kratkem pripravljena tudi spletna stran s predstavitevjo zgodovinskih oza-

dij in heraldičnih prvih grba in zastave koroških Slovencev.

V svojem političnem poročilu pred ZNP je predsednik NSKS Matevž Grilc poudaril, da bodo v vprašanju dvojezičnih krajevnih napisov nadaljevali internacionalizacijo. Med drugim bo tudi Slovenska manjšinska koordinacija (SLOMAK), ki združuje predstavniške organizacije slovenskih manjšin v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem, konec marca v Bruslju obveščala evropske ustanove o svojem položaju.

Obenem je Grilc poudaril, da je slovenska manjšina "v taki situaciji, da ji ni treba prosjačiti za pogovore, saj stojimo na pravni poziciji". Od vztrajanja na trdnih pravnih stališčih glede dvojezične topografije bi lahko odstopili samo takrat, če bi Avstrija ponudila zadovoljiv svezhenj ukrepov, pri čemer je predsednik NSKS posebej omenil javnopravno in demokratično izvoljeno skupno predstavništvo slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem. Kakršnakoli rešitev v vprašanju dvojezičnih krajevnih tabel pa bo morala vsekakor biti v okviru s tozadevnimi odločbami avstrijskega ustavnega sodišča.

Grilc je še napovedal, da bo NSKS v prihodnjih dneh predal visokemu komisarju za manjšinska vprašanja pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) formalno vlogo, v kateri ga bodo opozorili na neupoštevanje manjšinskih pravic na avstrijskem Koroškem.

O knjigi Mednarodna diplomacija sprave Dr. Peter Merku' v Kopru

Dne 7. marca je bila v Kopru, v režiji osrednje knjižnice Srečka Vilharja in Kulturnega kluba Istra, predstavljena knjiga tržaškega rojaka dr. Petra Merkuja Mednarodna diplomacija sprave. Gosta večera je na kratko predstavil koprski publicist Milan Gregorič, njegovo knjižno delo pa dr. Gorazd Bajc, sodelavec Znanstvenoraziskovalnega središča iz Kopra. Po krajši osvetlitvi vsebine knjige je Bajc podčrtal, da je Nemčija s svojimi odmevnimi spravnimi dejanji s sosedi dala zgled države, ki se zaveda svoje odgovornosti za strahote druge svetovne vojne. Ni pa še bilo česa podobnega zaznati na italijanski strani. Saj so prvi namigi mozne sprave Italije s svojimi vzhodnimi sosedi povsem odstopali od iskrenega in dostojanstvenega vzorca sprave, ki ga je v mednarodni diplomaciji uveljavila Nemčija. To dejstvo opozarja, da ni še pravih pogojev za resnično spravo. Njegovemu zgledu sta potem sledila tudi predsednik Herzog v Varšavi in kancler Kohl v Pragi. Ob teh priložnostih so nastali dokumenti, ki so jih sprejeli parlamenti držav udeleženk sprave. In to najprej v parlamentih agresorjev, nato še v parlamentih žrtev, ki so obžalovali zlo, ki so ga storili Nemcem s svojimi povračilnimi ukrepi po vojni. Ob vsem tem izvajanju se je kot rdeča nit neoprestano vsiljevala primerjava z obnašanjem naše zahodne sosedje, ki je po prepričanju gosta in ostalih udeležencev večera, oddaljeno od iskrene sprave drže nemške države še cela svetlobna leta. Gost večera je svoja zanimiva izvajanja popostril tudi s predstavitevjo spravnih naporov in prakse med ostalimi udeleženci druge svetovne vojne (Japonska idr.).

Dr. Peter Merku je poudaril, da je njegovo knjižno delo nastajalo dobro desetletje, da je informacije zanj iskal v številnih virih, da je pri tem pisal na stotine pisem institucijam številnih držav, politikom itd. Bistvene ugotovitve njegove študije pa so, da so se Nemci resnično čutili premagane, da so s surovim izgonom okrog 15 milijonov

Nemcev iz Vzhodne Evrope plačali visoko ceno za svoja zla dela, da so vložili veliko iskrenega truda v spravo s sosedi in da so se celo pregnanci zgodaj odpovedali revanšizmu. Tako je "mea culpa" v Nemčiji že desetletja na dnevnem redu. Ena od sej nemškega parlamenta (1985) je bila npr. posvečena "40. obletnici konca vojne in terorističnega nacističnega režima". Čeprav je na pot sprave (s Francozi) krenil že v zgodnjih povojnih letih kancler Adenauer, je temeljni kamen nemški spravi (z vzhodnimi sosedi) postavil kancler Willy Brandt, ko je pokleknil v varšavskem getu in med ostalim dejal: "Zavedam se, da še tako važen dokument ne bo nikoli mogel zapolniti brutalno izkopanih jarkov. Razumevanja ali sprave ne bi mogla zaukazati nobena vlada. Dozoreti mora v srcu ljudi na obeh straneh..." Njegovo simbolično gesto je ves svet sprejel z globokim spoštovanjem. Njegovemu zgledu sta potem sledila tudi predsednik Herzog v Varšavi in kancler Kohl v Pragi. Ob teh priložnostih so nastali dokumenti, ki so jih sprejeli parlamenti držav udeleženk sprave. In to najprej v parlamentih agresorjev, nato še v parlamentih žrtev, ki so obžalovali zlo, ki so ga storili Nemcem s svojimi povračilnimi ukrepi po vojni. Ob vsem tem izvajanju se je kot rdeča nit neoprestano vsiljevala primerjava z obnašanjem naše zahodne sosedje, ki je po prepričanju gosta in ostalih udeležencev večera, oddaljeno od iskrene sprave drže nemške države še cela svetlobna leta. Gost večera je svoja zanimiva izvajanja popostril tudi s predstavitevjo spravnih naporov in prakse med ostalimi udeleženci druge svetovne vojne (Japonska idr.).

Milan Gregorič

Skavtine in skavtje iz Poljanske doline Zimovanje med Julijci

Konec februarja so skavtine in skavti, člani klana in čete iz Poljanske doline, na letošnjem zimovanju, pri Pluženskem jezeru, ki leži ob vznožju Kanina, preživeli nekaj čudovitih dni v mirni zasneženi pokrajini, nad znanim slapom Vir. Ta v loku vre iz stene, nekaj sto metrov od vasi Plužna, nedaletč stran pa se konča tudi turna smuka s te visoke gore, po kateri je možno smučati še višje od uradnih smučarskih prog - že iz višine 2.400 metrov. Torej je okoli dva tisoč metrov samo višinske razlike, česar smučarjem, ki prihajajo gor, nihče ne pove! Ob odhodu so se skavti zadržali na bovškem "placu", kjer so čakali na prevoz. Tudi teh trenutkov niso zamudili in njihov harmonikar je raztegnil meh, da so ob zvokih našega narodnega instrumenta, iz katerega izvabljajo godci najbolj poskočne zvoke, takoj

"po poti izraelskega ljudstva". Zasnežena pokrajina, po kateri lahko hodiš tudi cel dan, ne da bi koga srečal, pa je kot nalašč zamenjala puščavo.

Marko je povedal, da je v dobrih treh letih postala paleta njihovega dela številna in raznolika. Redno se udeležujejo raznih skavtskih akcij, ki jim pravijo Jakec, Bergmandlc, Dan Zemlje, vseslovenskih taborov in še česa. V projektu Grče obiskujejo starejše občane in o vsem, kar jim le-ti povedo iz bogatih izkušenj, sestavi tudi brošuro. Gradivo postaja nepogrešljiva osnova za raziskovalce zgodovine, etnologije in narečij. Letos bodo starejše spraševali o starih običajih, kako so se včasih lotili domačih del in bodo le-ta to tudi poizkusili. Že v marcu bodo obiskali družino Pisk, iz katere izhaja njihova članica Klara, in skušali se bodo naučiti presti po starem in po novem.

Na bovškem "Placu"

zapeli in zaplesali. S tem so privabili tudi mimoidoče, ki so sprva mislili, da gre za pustni običaj. Kolovodja Marko Možina je radovednežem pojasnil, da so skavtski rod Škofja Loka 1. V Loku se je skavtska družina zasnovala septembra 2002. Takrat jo je vodil domači voditelj, ki je postal skavt v drugi skavtski skupini. Danes imajo v klanu in četi po 14 članov, kar je lepo število, če pomislimo, da so vsi navdušeni in dejavni. Ker prihajajo iz različnih vasi, voditelji računajo, da bo vsak v svojem najožjem okolju pridobil še novo skupino navdušencev.

Tokrat je bila na zimovanju četa (vod zajčic in vod svizcev), ki je odkrivala sledi skrivnostnih bitij, ki živijo v neštetiht votlinah podzemnega sveta te gore. Znano je namreč, da ima podzemlje Kanina največ odkritih naravnih podzemnih rogov na svetu. Klanovci (merjasci in svisci) pa so hodili

Skavte radi povabijo tudi na kulturne prireditve v občini. Maršikateri klanovec je tudi animator v župniji.

Glavna njihova dejavnost je pa vendarle usmerjena v prihodnost in približevanje skavtske dejavnosti vrstnikom in usposabljanje voditeljev ter pridobivanje potrebne opreme in prostorov. Slednje bodo potrebovali pri širitvi programa, da bo bolj vablivo za vse širši krog mladih ljudi.

V tem letu želijo povabiti medse zamejske skavte. Stik imajo namen vzpostaviti na zamejskemu skavtskemu jamboree-ju. Sicer pa ima večina ta čas že rezerviran. V naslednjih letih želijo sodelovati z rojaki na Primorskem in Koroškem.

Prav vse slovenske skavte vabijo, da se oglasijo na elektronski naslov Marka Možine: markomozina@gmail.com.

MM

KOBARID

Nabirka za gradnjo dializnega centra

V restavraciji Kotlar v Kobaridu je Društvo dializnih bolnikov Posočja 23. marca javnost seznanilo, kako potekajo priprave za izgradnjo dializnega centra v Kobaridu. Poleg tega so predstavili tudi dobrodelni koncert, ki bo 2. aprila v Kobaridu pod geslom "Odpri srce, odpri roke!". Sodelovali bodo znani kulturni ustvarjalci in glasbeniki. Kot je znano, bolniki z ledvičnimi boleznimi zelo trpijo, saj se morajo neprestano zdraviti s pomočjo aparatur. Bolezen je za sedaj neozdravljiva in do konca življenja je tak bolnik obsojen na trikratno ali celo štirikratno tedensko zdravljenje z dializo. V Zgornjem Posočju bolniki še posebej trpijo, saj je do bolnišnice v Šempetru dolga pot. Zato še kako potrebujejo dializni center bližje domu. Koncesijo za opravljanje te dejavnosti že imajo. Manjka še oprema zanjo. Vse ljudi dobre volje prosijo, da jim po svojih močeh priskočijo na pomoč. Prva priložnost za to bo že udeležba na dobrodelnem koncertu. V vstopnico bodo udeleženci pomagali pri uresničitvi te nujne potrebe tamkajšnjih bolnikov oz., da bo Društvo dializnih bolnikov Posočja čim prej dobilo dovolj denarja za nabavo opreme tega centra. / MM

VABILO

10. tabor slovenskih otrok po svetu

Slovenska konferenca SSK letos že desetič zapored organizira vsakoletne jezikovno-družabne počitnice - Tabor za otroke slovenskega rodu po svetu. Potekal bo na slovenski obali, v Mladinskem letovišču in zdravilišču Debela rtič od 30. julija do 6. avgusta 2006. Tabor je namenjen druženju mladih slovenskih rojakov iz zamejstva in po svetu, v starosti od 12 do 17 let. Znanje slovenskega jezika ni pogoj za udeležbo na taboru. Na taboru mladi rojaki v medsebojnem druženju odkrivajo in spoznavajo kulturno in naravno dediščino Slovenije, utrjujejo znanje slovenskega jezika, se učijo slovenskih pesmi, spoznavajo običaje in se preizkušajo v različnih športnih igrah. Med druženjem se stekajo prijateljske vezi, ki ponavadi trajajo do naslednjega snidenja na taboru in še dlje. Program:

- vesela šola slovenskega jezika
- spoznavanje slovenske obale, vožnja z ladjo po Piranskem zalivu
- obisk kraške jame
- delavnice (športne, umetniške, izobraževalne)
- družabne igre
- večerni pogovori "Mladi in današnji čas"
- športne igre
- obilo kopanja

Otroci skupaj z vodniki bivajo v počitniških domovih. V letovišču je zagotovljena 24 - urna zdravstvena oskrba (obvezno je veljavno zdravstveno zavarovanje!!) Prijavnice za 10. tabor slovenskih otrok po svetu lahko dobite na spletnem naslovu www.slokongres.com. Izpolnjene prijavnice, potrjene s podpisom staršev oz. skrbnikov, pošljite na naš naslov: Svetovni slovenski kongres, Cankarjeva cesta 1/IV, 1000 Ljubljana, Slovenija ali po faxu: 00386 1 24-28-558. Prijave sprejemamo do 25. maja oz. do izpolnitve prostih mest. Ostala vprašanja glede Tabora nam lahko zastavite po e-pošti na naslov ssk@siol.net ali po telefonu 00386 1 24-28-552.

glasbeni splet
trst - gorica - speter

glasbena matica

ABONMAJSKA KONCERTNA SEZONA 2005/2006

Sobota, 1. aprila - 20.30
Les, Cerkev Sv. Marije

MEŠANI ZBOR
»JACOBUS GALLUS«
iz Trsta
dirigent: Matjaž Šček

Veseljje in zadovoljstvo javnosti ob imenovanju dr. Franceta Rodeta za kardinala

Zakon o odnosih RS s Slovenci zunaj njenih meja tik pred sprejetjem

Politična kronika sproti našteva in tudi presoja dogodke, ki so pomembni za državo in njene prebivalce. Tako je bilo tudi v prejšnjih dneh, ko se je zgodilo veliko pomembnega za Slovenijo. Ljudje so z navdušenjem in velikim zadovoljstvom spremljali slovesnosti v Vatikanu, kjer je papež za novega kardinala imenoval tudi dr. Franceta Rodeta, nekdanjega ljubljanskega nadškofa in zdajšnjega prefekta kongregacije ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja. O njem so podrobno poročali časniki in radijske ter televizijske postaje, pri čemer so sredstva javnega obveščanja opustila sovražne tone in poudarke, ki so jih nekoč uperjale zoper visokega cerkvenega dostojanstvenika slovenskega rodu.

Iz Vatikanu se je novi kardinal vključil v informativne programe nacionalnega radija in televizije, in dejal, da bo njegovo imenovanje prispevalo tudi k razpoznavnosti in nadaljnemu povečanju ugleda Slovenije. Premier Janez Janša pa je poudaril, da imenovanje dr. Franceta Rodeta za kardinala pomeni tudi priznanje Sloveniji. Dospisnik osrednjega slovenskega dnevnika Delo iz Italije, Tone Hočevvar, je v poročilu o prvem konsistoriju Benedikta XVI. zapisal, "da je med izbranci v škrlatu, ki lahko govorijo o vsem, prvič

tudi kardinal dr. Franc Rode. Samo trije izmed najvišjih funkcionarjev iz rimske kurije, med njimi dr. Rode, ki kot minister bedi nad milijonom redovnic in redovnikov, so doživeli čast, da jih je papež izbral za kardinale." Veliko jih je presenečenih ali celo pretresenih ugotovilo, da so se časi spremenili in bo cerkveni vrh v prihodnje ožji, bolj strogo izbran. V časniku Dnevnik, ki izhaja v Ljubljani, je ob imenovanju dr. Franceta Rodeta za kardinala kolumno napisal dr. Borut Košir, profesor cerkvenega prava na ljubljanski teološki fakulteti. Zatrnil je, "da pri imenovanju ne gre samo za njegovo osebno napredovanje, ampak tudi za priznanje mladi slovenski državi, ki tako ponovno vsto-

pa v krog velikih svetovnih narodov. Prav tako gre tudi za priznanje Cerkev v Sloveniji. Slovenci že več kot 1250 let pripadamo kulturnemu in verskemu obnebu, ki ga je temeljito zaznamovalo delovanje katoliške Cerkev. Kardinal Rode bo sicer deloval v najvišjih uradih rimske kurije, torej zunaj matične dežele. Vendar smo prepričani, da bo s svojo navzočnostjo v vrhu katoliške Cerkev, s svojim poznavanjem slovenskih razmer, mogoče veliko storiti tudi v dobro Cerkev v Sloveniji in pri promociji države Slovenije v svetu."

Med preostalimi dogodki omenjamo odstop ministra za razvoj Jožeta P. Damijana, ki pa očitno ne bo imel političnih posledic. To je storil po samo treh mesecih in enem dnevu ministrovanja. Jože P. Damijan je zavrnil, da je odstopil iz osebnih razlogov, ker nima izkušenj v politiki, ter da še zmerom zaupa v načrtovane gospodarske in družbene reforme, "ki jih bosta vlada in premier Janez Janša sposobna uresničiti." V novi številki Poročevalca, glasila državnega zbora, je v prečiščeni obliki objavljen predlog zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, kot so ga oblikovali v dveh tako imenovanih par-

lamentarnih branjih. Tako pripravljen predlog bodo obravnavali in ga, to je gotovo, tudi sprejeli na bližnjem novem zasedanju državnega zbora. Z zakonom bo matična domovina slednjič izpolnila svojo obveznost do Slovencev v zamejstvih in po svetu, ki je sicer določena v ustavi Slovenije. Ob tem poudarjamo, da v tujini, skoraj v vseh državah na svetu, živi okoli 500 tisoč Slovencev, kar je skoraj četrtina pripadnikov matične države. Predlog omenjenega zakona vsebuje 99 členov. V besedilu je vsebovana tudi zahteva Slovencev iz sosednjih držav, Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške, "da bo urad vlade Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu vodil minister brez listnice."

Po sto letih prizadevanj v Novi Gorici ustanovljena univerza
Svet za visoko šolstvo Slovenije je 17. marca sprejel sklep o preoblikovanju visokošolskega izobraževalnega in znanstveno-raziskovalnega zavoda Politehnika v univerzo, četrto v Sloveniji. S tem je uresničil prizadevanja, nastala že pred sto leti. Zdaj oblikujejo fakultete, v začetku jih bo pet, ki bodo jeseni začele vpisovati prve študente. V prvem akademskem letu naj bi na novi univerzi študiralo okoli tisoč študentov. Svoje poslanstvo bo izvajala v Novi Gorici, Ajdovščini in tudi v Gorici. V Gorici (v obnovljenem šolskem posloju v Križni ulici) bodo namreč jeseni odprli Fakulteto novogoriške univerze za znanosti o okolju. V Novi Gorici sprejemajo tudi prijave za vpis v Evropsko pravno fakulteto, ki bo začela delovati v novem akademskem letu.

Marijan Drobež

Jože P. Damijan

Forum za Goriško

Izjava za javnost o predlogu za odpoved imenu "Goriška"

Forum za Goriško zavrača predlog nekaterih županov, naj se ime Goriška statistična regija zamenja z imenom Severna Primorska statistična regija, in se ne strinja, da se ime Goriška črta iz uradne rabe. Razlogov za ohranitev imena Goriška je veliko. Argumenti, ki govorijo v prid imenu Goriška, so zgodovinski, kulturni, politični, zemljepisni, cerkveni, gospodarski, simbolni in moralni. O tem obstoja obsežna literatura, kratko in jedrnat pa so stvari razložene v Enciklopediji Slovenije.

Zgodovinsko dejstvo je, da je ime Goriška veliko starejše od neavtoritativnega imena Primorska. Ime za Goriško se je razvilo iz slovenskega toponima Gorica, ki se prvič omenja v pisnem zgodovinskem viru leta 1001. Gorica je dala ime dinastiji goriških grofov, njih ozemlju - Goriški grofiji - in kasneje, po letu 1500, deželi Goriški. Leta 1751 je bila ustanovljena še Goriška škofija. Oznako Primorska, v nemški obliki Küstenland (Österreichisches Küstenland), pa je vpeljala dunajska vlada šele sredi 18. stoletja. Skoraj sočasno sta se pojavili italijanska oblika Litorale (Litorale austriaco) in slovensko (hrvatsko) poimenovanje Avstrijsko Primorje (tudi Avstrijsko-ilirsko Primorje). V slovenski jav-

nosti sta se rabili še obliki Primorska in Slovensko Primorje. Tako imenovano ozemlje je sredi 19. stoletja obsegalo zgodovinske dežele Goriško-Gradiško, Istro in Trst z okolico. V sodobnem pomenu besede se je samo ime Primorska uveljavilo pozno, šele v sredini 20. stoletja. Ob imenu Primorska sta v 20. stoletju ostali tudi stari pokrajinski imeni Istra in Goriška. Ime Severna primorska pa je še veliko mlajše od imena Primorska, izmišljeno je bilo šele v letih po ukinitvi Goriškega okraja. Goriški okraj je obstajal vse do leta 1962 in je bil na območju Jugoslavije zadnji odsev stare Goriške dežele. Izmed petih imen slovenskih zgodovinskih dežel, ki so bile sestavni del avstrijskega cesarstva, je Goriška edino po etimologiji izvorno slovensko ime. Kranjska, Koroška, Štajerska in Istra to pač niso. Našim prednikom je starost slovenskega imena Gorica in iz njega izpeljano ime za deželo Goriško dajalo pogum in moč v borbi za narodni obstoj na tem zahodnem predelu slovenskega narodnega ozemlja. V času narodnostnih soočanj od srede 19. stoletja dalje je že raba imena Gorica ali Goriška pomenila politično dejanje, ki je pričalo o narodni in demokratični zavesti goriških Slovencev; imeni sta le-

gitimirali boj Slovencev za narodni obstoj. Pesnik Simon Gregorčič - goriški slavček - je še danes narodni simbol. Gorica in Goriška sta v političnem in ideološkem kontekstu sinonima, na primer v kratici TIGR. Slovenski izvor toponima Gorica in iz njega izpeljane oblike so pri narodnostnih nasprotjih Slovencev vselej vzbujali polemične odgovore. Za vse, ki se še danes ne morejo sprijazniti, da smo na Goriškem Slovenci stali in obstajali, je še posebej boleče, da je več kot dve tretjini nekdanje historične dežele Goriške leta 1947 pripadlo Jugoslaviji in s tem tudi današnji Republiki Sloveniji. Dediščino prednikov spoštujemo še zlasti Slovenci onstran državne meje. Ponosni so, da je Gorica še vedno tudi Gorica, da se njihova pokrajina še vedno imenuje Goriška in da se tako imenuje tudi Škofija. Nič manj niso ponosni na Novo Gorico in na vse ustanove, ki z imenom Goriška pričajo o več kot tisočletni naselitvi Slovencev v Posočju. Enako ime za pokrajino na obeh straneh meje je simbol enotnosti, ki govori tudi za to, da goriških Slovencev ne morejo ločiti najhujše preizkušnje in da je enotni slovenski kulturni prostor na Goriškem realnost. Izbris imena Goriška ni modro dejanje in je vredno obsodbe.

Nepoznavanje dejstev ne more biti razlog za sprejemanje odločitev, ki so, predvsem zaradi narodnostnega razvoja in utrjevanja identitete Slovencev, nesprejemljive in zato tudi škodljive. Zanikanje imena Goriška je škodljivo tudi z gospodarskega stališča, ker je že samo ime Goriška blagovna znamka. Zamenjava odličnih blagovnih znamk ne povzroči le nepotrebnih stroškov zaradi zamenjave dokumentov, povzroči tudi gospodarsko škodo. Goriške češnje, goriška vina, goriško sadje, goriška zelenjava, sončna Goriška, goriške vrtnice, goriško podnebje veljajo na trgu več kot severno primorske češnje, severno primorska vina, severno primorsko sadje, severno primorska Brda, severno primorski slavček.... Zanikanje zgodovinskih imen, zanikanje kulturne dediščine in ustvarjanje novih oznak ne more biti pravi odgovor na včasih neustrezno izraženo samovoljo in oblasteljnost posameznih zagovornikov Nove Gorice kot središča Goriške. Novogoričani niso izmišljena vrsta ljudi. Mladostno mesto so naselili predvsem Kraševci, Vipavci, ljudje s Trnovske in Banjske planote, ljudje z Liga, s Kambreškega in iz Kanala, Tolminci, Brici, Bovčani, Kobaričani, Cerkljani in Idrijčani, torej prebivalci nekdanje zgodovinske dežele in sedanje goriške pokrajine, ki kljub razvoju in spremembam minulih let ohranjata tudi za prihodnost vse svoje prvobitne značilnosti in narodno poslanstvo.

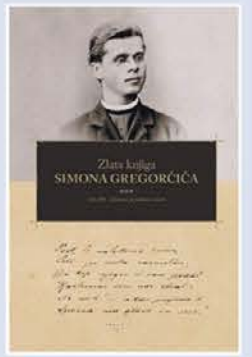
Član IO, Andrej Malnič
Predsednik, mag. Boris Nemeč

Kratke

Tudi v Ajdovščini predstavitev Zlate knjige Simona Gregorčiča

Pilonova galerija in Lavričeva knjižnica v Ajdovščini, ki vsaka s svojega področja in na svoj način širita kulturo v najširšem pomenu, sta predstavili tudi Zlato knjigo Simona Gregorčiča. Gre za monografsko publikacijo, ki je izšla ob 100. obletnici smrti pesnika, imenovanega tudi goriški slavček. Predstavitev je bila v Pilonovi galeriji 23. t.m., kjer je bilo delo mogoče tudi kupiti s popustom.

Knjigo sta zasnovala in uredila Aleš Berger in dr. Mihael Glavan. Gre za vsebinsko bogato in izvirno stvaritev, ki sta jo avtorja na predstavitvi podrobno razčlenila in utemeljila. Ponatisnjena faksimile rokopisa in prvo izdajo Gregorčičevih Poezij iz leta 1882 dopolnjuje likovna monografija, ki pesnika prikaže še v širši, tudi neliterarni luči. Dr. Mihael Glavan je zbral mnogo dokumentov iz Gregorčičevega življenja in tedanjega časa. Knjigo dopolnjujejo fotografije krajev na pesnikovi življenjski poti, avtor posnetkov pa je Klemen Kunaver, ki je novo delo tudi oblikoval.

O kruhu in naših stvarih v Ajdovščini

Minuli teden je bila v torek, 21. marca, v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini predstavitev knjige Jurija Paljka O kruhu in naših stvarih. Na predstavitvi, na kateri se je zbralo veliko ljudi,

je o knjigi spregovorila prof. Ivana Slamič, ki je tudi predstavila fotografa Vilija Cigoja ter direktorja Goriškega muzeja Andreja Malniča, ki sta se predstavitve udeležila.

Na slovenski TV tudi program za Rome

Prvi predsednik programskega sveta Radiotelevizije Slovenije, zgodovinar Stane Granda, je v pogovoru za časnik Delo obravnaval tudi prizadevanja za popolno neodvisnost javnega radija in televizije. Zavrnil je, "da bi morali v programih predvsem vzpostaviti politično kulturo in spodoben govor. Nikakor ne zagovarjam, da bi moral časnikar spremeniti prepričanje. Nasprotujem pa, da se časnikar iz gosta, ki ima drugačno prepričanje, norčuje, dela grimase. Združenje okrog Nove revije je zame vse prej kot desno. Zame je desen velekapital. V družbah, kjer sem bil, ga ni bilo nikoli. Na Novo revijo zahajam, ker se je tam že od nekdaj zbirala zelo pisana družba, od skrajnih levičarjev do političnih emigrantov. Zaradi intelektualnih pogovorov, ki tam potekajo. Če se velekapital prodaja za levico, potem je konec sveta."

Predsednik programskega sveta je v omenjenem intervjuju opozoril, "da televizijski program za italijansko narodnost prinaša veliko izgubo zaradi neplačevanja računov. Zdaj si prizadevamo, da bi ustanovili še program za Rome v Sloveniji. To je velika težava, ker nimamo ustrezno izobraženih ljudi, pa tudi prekmurska in dolenska romščina se precej razlikujeta. Pri vzpostavljanju radijskega in televizijskega programa za Rome imamo velike možnosti za pridobitev evropskega denarja."

SNG NG / Nova premiera: Doktor Faust

Igralski ansambel Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica bo v četrtek, 30. t.m., ob 20.30 premierno uprizoril komično tragedijo Doktor Faust Christopherja Marlowa, ob Shakespearu drugega največjega dramatika angleške renesanse. Marlowe je zgodbo o doktorju Faustu, ranocelniku, astrologu in alkimistu, ki se je v prvi polovici 16. stoletja mudil po nemških univerzitetnih mestih, obogatil s kritično in silovito humanistično miselnostjo in jo v dramski obliki izdal pod naslovom Tragedija o doktorju Faustu (The Tragedy of Doctor Faustus). V slovenščino je delo prevedel Janez Menart. Novogoriška uprizoritev bo druga na slovenskih odrih; pripravili so jo režiser, scenograf in kostumograf Diego de Brea, lektor Srečko Fišer, avtor glasbe Milko Lazar, oblikovalec luči Samo Oblakar, slikar in kipar Branko Drekonja ter asistentka scenografa in kostumografa Iris Kovačič. V njej nastopajo Ivo Barišič (Doktor Faust), Primož Pirnat, Milan Vodopivec, Teja Glažar, Gorazd Jakomini, Blaž Valič, Marjuta Slamič, Lara P. Jankovič in gosta Uroš Maček ter Matija Puž.

Gledališče na vrvcu Nova Gorica / Premiera

V petek, 31. t.m., bo ob 17. uri v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica, ob sklepu predstav Goriškega vrtiljaka, premiera igre Volk in kozlički, ki jo je po znani pravljici priredil in režiral Emil Aberšek. Nastopali bodo igralci Gledališča na vrvcu Nova Gorica. Pred uprizoritvijo bo ob 16.30 v rotundi gledališča odprtje razstave mladih risarjev, ki so se izkazali v upodobitvah različnih junakov iz pravljicnih predstav Goriškega vrtiljaka. Zmagovalcem bo nagrade podelil novogoriški župan Mirko Brulc.

Je denar prav zares vsega in vseh vladar?

Igre na srečo

Igre na srečo so med Italijani zelo priljubljene, vendar so razlike med posameznimi deželami zelo očitne. Zneski, ki jih družine namenijo igranju na srečo, se spreminjajo od dežele do dežel, ravno tako lahko opazimo velike razlike v priljubljenosti iger. V Lombardiji npr. zaigrajo velike zneske na lotu, v dvoranah, kjer se igra bingo ipd. Skupno zaigrajo v Lombardiji približno 4,8 milijard evrov letno, kar je dvakrat toliko kot v Laciju in približno stokrat toliko kot v Dolini Aoste.

Če pogledamo lestvico, kjer se igra največ, ugotovimo, da se skupno največ zaigra v Lombardiji, sledijo Lacij, Kampanija, Sicilija in Emilija Romanja, na koncu lestvice pa so Dolina Aosta, Molise, Basilicata in Južna Tirolska. Ta lestvica pa ne upošteva števila prebivalcev. Veliko bolj zanimivo je ugotoviti, koliko so posamezne osebe zaigrale v povprečju. Državno povprečje znaša 420 evrov, to pomeni, da je vsak italijanski državljan v letu 2005 zaigral v povprečju 420 evrov v igranjih na srečo.

Kljub gospodarski krizi doživljajo igre na srečo velik porast in so edini sektor, ki ne pozna ekonomske krize. V zadnjem letu so se stave v povprečju povečale za 11% glede na prejšnje leto, Italijani pa so skupno zaigrali skoraj 28 milijard evrov. Tako so igre na srečo postale 5. najpomembnejša industrija v Italiji glede na obseg prodaj in eden pomembnejših virov za javne finance. Igralci na srečo se namreč ne zavedajo, da predstavljajo igre na srečo samo dodaten davek, ki ga redno plačujejo državi, in da je država, kot organizator igre, tudi edini in večni zmagovalec. Davčna uprava letno noviči izredno velike zneske. Od leta 2003 do

leta 2004 je davčna uprava vnovčila skupno kar 17 milijard evrov. Tudi finančni zakon za leto 2006 je uvedel nove oblike iger na srečo in seveda posledično tudi nabiranja denarja za državno blagajno. Z leti so se razvile vedno nove oblike iger na srečo. Če smo lani veliko govorili o lotu, ne moremo letos mimo igralnih avtomatov, ki so praktično v vsakem baru. Poleg stavnih listkov, ki jih kupujemo v trafikah, so med igralci še posebno priljubljeni, saj omogočajo

takojšnje zmago. V naslednjih dneh bodo uvedli tudi telematske stave, za katere bo igralec na srečo uporabil digitalno televizijo. Tako bo direktno od doma igral in seveda zapravljati denar. Statistiki pravijo, da vsak drugi italijanski državljan sodeluje pri igranjih na srečo. Igralci pa se med seboj močno razlikujejo. Za vsako igro pa obstajajo nekatere značilne kategorije igralca. Nad lotom se npr. najbolj navdušujejo priletne ženske, ki nimajo visokih dohodkov in niti ne visoke stopnje izobrazbe. Navadno igrajo številke, ki jih spominjajo na kako obletnico, spomine ali sanje. Starejši moški in ženske radi preživljajo svoj

prosti čas v dvoranah za bingo, kjer lahko socializirajo. Za superenalotto pa se navdušujejo predvsem mlajši ali osebe vseh starosti, ki sanjajo neko super zmago, ki bi jim dokončno spremenila življenje. Konjske stave so skoraj popolnoma v pristojnosti moških. Tudi nogometne stave so bile do pred kratkim v pristojnosti moških, v zadnjih letih pa je vedno več žensk, ki se navdušujejo tudi nad to športno panogo. Igre na srečo so za državo zelo pomembne, saj na tak način zmanjšuje javni primanjkljaj. Po drugi strani pa igre na srečo kvarijo gospodarski sistem, saj zavirajo porabe in razvoj. Po zadnjih podatkih namenijo družine tem

izdatkom približno 4% razpoložljivega dohodka. Zaradi tega imajo družine manj denarja za nakupe. Posebno zaskrbljujoča pa je podatek, da so ravno manj premožne družine tiste, ki več porabijo za igre na srečo. Ker pa porabijo velik del dohodkov za stave, jim nato zmanjka za druge bolj koristne nakupe ali za izobraževanje otrok. Igre na srečo pa zavirajo gospodarski in družbeni razvoj. Znesek, ki ga igralci zaigrajo, gre delno v roke tistih redkih srečnežev, ki so zmagali, večinoma pa v državne blagajne, nikakor pa ga ne uporabijo za raziskovalne dejavnosti.

Mara Petaros

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Zahvala

Tolikokrat sem se nate obračala zato, da bi ti pojasnila, kako čutim samo sebe, česa se moram otepati v življenju, kaj mi ne koristi in kaj je tisto, kar mi osmišlja življenje. Včasih sem se ti oddaljevala in ti ne zaupala, strmela vate z goro vprašanj in čakala na odgovor, ki ga ni hotelo biti, potem pa sem se spet zavedala, da je tudi to pač normalna pot in da si mi tudi zato zdaj bližji. Danes se ti želim nasmejati in se ti zahvaliti za tiho temo, v kateri poslušam glasbo, mehak sončni sij v kuhinji in v odsevih na šipah sosednjih hiš, za katerega mi je včeraj rekel, da naju čaka v poletnih mesecih, igre pod mizo z Mijo, besede šestdesetletnega moškega, ki je pred leti izgubil sina in mi odkrito spregovoril o tem, kako se jima je z ženo več prijateljev oddaljilo enostavno zaradi tega, ker niso vedeli, kaj reči; vedno znova ukradene minute za kavo z očetom in obred tistih družinskih večerov, razpredanje v troje v baru o tem, kako se življenja teh treh mladih žensk spreminjajo in obračajo; prečute noči in vse solze, za katere zdaj vem, da so imele svoj smisel, vse napake in obotavljajoči koraki, vse to, kar mi je na srečo spodletelo v življenju, za kar zdaj vem, da je bilo prav tako, njegove besede o tem, kako ni nikoli niti za hip podvomil, da ga po nekem koncu vedno čaka nekaj neprimerno lepšega, moje podplutbe na nogah, ki me spominjajo na energijo iz otroških let, termalna voda v spreju in vonj po limoni na komaj obritem obrazu, intervjuvanec, ki se mi zahvali, da sem bila v pogovoru o težkih zadevah v nje-

govem življenju zelo delikatna, Mascherinijevi kipi, za katere sem vedela, da se bom enkrat v življenju z njimi istovetila, sončna jutra in kako sem se ti med gledanjem filma "Mare dentro" vsako minuto zahvaljevala, moje ponovno zaupanje v življenje kot pred toliko leti, radovednost, ki me spremlja že od otroštva, sposobnost sestavljanja črk na ekranu v smisel, ki naj bi vsaj delno pokazal neko emocijo, šest nadstropij stopnic in zvočno izolirane sobice v pritličju, topla in mehka barva na steni in Klimtova citarka, ki je še vedno nisem obesila, maili iz tujine, ki, kljub

mojemu skrajno nediscipliniranemu odgovarjanju še vedno prihajajo, glasbeni ritem vedno istega filma, ki me je v hipu spominjal na ritme, ki sem jih poslušala pred več leti v tujini in mi tako enkrat za vselej ponazori, kako je vse povezano, pretekla leta in današnji dnevi, galebi na belini neba in prijateljica, ki ti piše sms, da te ima rada. Mogoče se še

spominjaš besed, ki sem ti jih rekla v snegu na novoletni večer pred dvema letoma, vem, da si takrat vedel nekaj, česar jaz še nisem. Predvsem, da je bilo prav čisto vse, da je bil vsak korak edini, ki sem ga bila v določenem momentu v življenju zmožna narediti, tudi če je krenil v drugo smer in sem potem morala iskati novih poti, da bi spet prišla na svetlo. Danes sem uvidela, da se ti želim zahvaliti za ves dolg in vijugast tunel, skozi katerega si me vodil, da bi spoznala vsaj delček več same sebe. Brez tega tunela ne bi zdaj razumela rumene barve kuhinje in ne bi bila zmožna pričakovati tistih mehkih sončnih žarkov v poletnih mesecih. Amen.

V Devinskem Gradu v četrtek, 30. marca

Strokovno srečanje ob razstavi
Kamen Kras - Carso Pietra

Ta teden bo potekala v slikovitem okolju Devinskega Gradu razstava KAMEN KRAS - CARSO PIETRA, ki jo prireja Slovensko deželno gospodarsko združenje s prispevkom Deželne komisije za obrt Furjanije-Juljske krajine in Trgovinske zbornice v Trstu (sklad za neobdavčeni bencin po zak. 47/88). V četrtek, 30. marca, bo ob 17. uri vedno v Devinskem gradu strokovno srečanje o kamnoseštvu in umetnostni obrti kamna in marmorja na Krasu. Poleg prirediteljev, ki bodo predstavili razstavo in katalog, bodo spregovorili operaterji in izvedenci z obeh strani Krasa: arhitekta Danilo

Antoni kot skrbnik in koordinator projekta in razstave ter Marino Kokorovec, profesor na fakulteti za arhitekturo ljubljanske univerze France Rihtar, prof. Edino Valcovich s fakultete za inženirstvo tržaške univerze, tržaški izvedenec Ivan Pertot, ki je imel tečaj o kamnoseštvu na Zavodu za poklicno izobraževanje in v Ljubljani, umetnostni obrtnik Pavel Hrovatin ter predstavnik kamnosekov iz Kraškega

prostora Republike Slovenije. Strokovno srečanje bo nudilo priložnost za prvo soočenje med operaterji in strokovnjaki s Krasa in iz

Malnišča pri Sovodnjah ob Soči ter umetnostni obrtniki Pavel Hrovatin iz Briščkov (Zgonik), Andrej Mervic iz Cerovelj (Devin N.), Erik

Vidali z Opčin (Trst) in Jernej Bortolato, kamnosek iz Pliskovice (Dutovlje). Za razstavo in strokovno srečanje je dala pobudo obrtna sekcija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja oziroma njeni kamnoseki. Tu gre poudariti občutljivost in podporo deželne komisije za obrt (v njej je tudi predsednik obrtnikov SDGZ Ezio Mauri) in tržaške zbornice, ki je pred leti omogočila tudi tisk priročnika o kraški arhitekturi *Bivalna kultura na Krasu*. Razstavo si je mogoče ogledati po urniku, ki je predviden za ogled

Devinskega Gradu, muzeja in tudi bunkerja: vsak dan (z izjemo torka) od 9.30 do 17.30. Razstavo bodo predvidoma podaljšali vse do nedelje, 16. aprila (Velike noči). Prireditelji so se z upravitelji Gradu zmenili, da bodo gostje, ki bodo prišli na ogled razstave z vabilom organizatorjev ali odrezkom oziroma oglasom časopisa o tej, imeli pravico do popusta pri obisku Gradu. Toplo vabljeni!

Davorin Devetak

Kratke

Tehnološki park tudi v Ajdovščini

V Sloveniji so razvili nekaj t.i. tehnoloških parkov, to je družb, ki so namenjene spodbujanju pogojev, razmer in ozračja, za razvoj podjetništva in zaposlovanje novih delavcev. Predvsem uveljavljajo nove tehnologije, znanje in novosti raznih industrijskih partnerjev, kar za podjetja, ki delujejo v okviru omenjenih družb, ustvarja možnosti za nastop na globalnih trgih. Zelo dejaven je Primorski tehnološki park, ki deluje na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba-Štandrez. Prve poslovne pobude in usmeritev je sprejel tudi Tehnološki park, ki so ga nedavno ustanovili v Ajdovščini. V njem bodo zagotavljali pogoje predvsem za nastanek manjših podjetij v Vipavski dolini. Poskušali bodo zaposliti čimveč visoko usposobljenih strokovnjakov z raznih področij, ki zdaj, ker v domačem okolju ne dobe dela, odhajajo v druge predele Slovenije. Za ustanovitev parka so se v občini Ajdovščina odločili tudi zato, ker

se velike gospodarske družbe, denimo živilska industrija Fructal, tovarna pohišstva Lipa, tekstilna tovarna in delno tudi živilska industrija Mlinotest, nahajajo v krizi in ne morejo zagotavljati novih zaposlitev. / M.

Adria Airways dvanajst letalskih povezav na teden

Bruselj je pomemben cilj mnogih Slovencev, ki imajo opravke predvsem v tamkajšnjih organih in ustanovah Evropske zveze. Letalsko zvezo med Ljubljano in belgijskim glavnim mestom vzdržuje letalo Canadair Regional Jet, slovenske letalske družbe Adria Airways. V Bruselj leti od ponedeljka do petka dvakrat dnevno, ob sobotah zjutraj in ob nedeljah zvečer. V letu 2005 je omenjeno letalo s 48 sedeži na 1085 poletih prepeljalo 35.816 potnikov, kar je za 11 odstotkov več kot leto prej. Pristane na bruseljskem letališču z avtomatov, odkoder vožnja z metrom do centra traja samo dvajset minut. / M.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To številko smo poslali v tisk v torek, 28. marca, ob 14. uri.

IZ MOJE KUHINJE

Sadež ljubezni

Komur čebula smrdi, naj ne bere te zgodbe! Toda, še žal mu bo. Komu bi lahko bili antični Egipčani, Grki, Rimljani in narodi Srednjega ter Daljnega vzhoda hvaležni za svoje čvrsto zdravje in za svoje civilizacijske podvige? Čebuli, vendar, ki so jo začeli gojiti Kaldajci v Babiloniji pred več kot 4000 leti. Bila je celo plačilno sredstvo za delavce in vojščake. Vprašajte ljudi, ki še danes dočakajo visoko starost, ali so se izogibali čebule. Utemeljitelj antropozofije Rudolf Steiner jo je priporočal za krepitev pljuč in ledvic. G. Washington je pojedel pečeno čebulo pred spanjem, ko je bil prehlajen. Čebula deluje proti anemiji, revmi, sklerozi, bronhitisu, debelosti, staranju, raku, zaradi fosforja lahko pomaga pri intelektualnem delu in odganja stres. No, ja, odganja tudi ljudi, če se jim po zaužitju čebule preveč približamo, a razlogov ZA je odločno več kakor tistih PROTI. Naši predniki so verjeli, da česen in čebula odganjata tudi zle duhove in tako varujeta hišo. Dodala bi še čisto

subjektivno mnenje, ki bo za seboj morda povleklo veliko odobravalnih glasov: čebula je dobra!
Ko sva se jaz in moj ljubi L. spoznala, sva si takoj na začetku izmenjala nekaj bistvenih in ko-

rižnih informacij: v kaj verjameva, katero stranko voliva, katera glasba nama je všeč, ali sva športna ali sedentarna tipa in... kaj jeva oziroma česa ne jeva. To je zelo pomemben element za varno vožnjo po skupni avtocesti. Odkritje, da sta obema všeč česen in čebula, je neznansko dvignilo plimo najinega čustvanja. Bili so časi, ko so se ljudski prazniki ali veselice (pravimo jim, žal, tudi šagre) tukaj in tam

jo prepražim na oljčnem olju, posujem z moko, zalijem z juho, pokuham in zmiksam z ročnim mešalnikom - čebulo lahko pustimo tudi celo. Juho zlijem v krožnike, posujem s parmezanom, okrasim z žličko kisle smetane in zraven ponudim prepečenec. Stranski učinek je, žal, težak zadah. Pravijo, da ga lahko odpravimo s kozarcem mleka, a jaz po čebuli raje spijem kozarec vina. Pomagajo tudi sesekljan peteršilj in razna eterična olja: nekaj kapljic poprove mete, evkaliptusa, lavande, timijana itd. na žlički medu po obedu. A kadar nameravate gostom ponuditi jed, v kateri je čebula, ne bo odveč, če prej preverite, ali jo imajo radi. In sploh je primereno, da se pozanimate za okuse povabljenec, prihranili si boste mučne trenutke in zamere. Čebulo in česen je tudi letos posadil v vrt moj ljubi L. Samo za vzorec, je rekel, za osebnost zadoščenje pa sem imela, ko me je prijateljčina hčerka prosila za dodatek. Saj veste, kakšne so najstnice. Sitne, zbirčne, zmrdujejo se, šobijo, kremžijo. Tega ne, onega ne, to redi, ono mi ni všeč. Čebula? Blah, čebula smrdi. Pa sem Giulio le prepričala, da pokusi mojo juho. Totalno navdušenje! Tako jo pripravim: 4-5 velikih belih čebul, jušna kocka, moka, sol, kislá smetana, prepečenec. Čebulo zrežem na tanke lističe,

Avguščina

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Ko je bil Sloba na počitnicah...

Bill Clinton se je na zasluzene počitnice z ženo Hillary in hčerko Chelsea podajal na peščene plaže na Maldive. Na eni izmed zlatorumenih plaž je nekega dne srečal Miloševića, še preden ga je začela preganjati Carla Del Ponte. Približal se mu je, ga začudeno pogledal in mu prijateljsko rekel: "Oh, Sloba, kako je svet majhen!" Sloba pa, ne bodi len, je Clintona s pogledom naravnost prebodel in mu odgovoril: "Bill, svet ni majhen. Srbija je velika." Carla del Ponte je Miloševića kasneje le ujela, leta 2001. Srbija, ki se od Miloševićeve aretacije otepa pridrevnika velika kot hudič križa, je formalno že zdavnaj odslovila Sloba in celo njegovo družino. Evropa je to zahtevala od Koštunice in od Đinđića. Med ljudmi pa se številni še vedno niso ločili od pred kratkim preminulega vodje: dokaz tega je 50 tisoč nostalgikov, ki se je udeležilo zadnjega slovesa v Beogradu in v Požarevcu. Oni verjetno še niso pozabili pridevnika Velika. Milošević jim je to obljubil in Sloba je bil njihov bog. Kot sekretar zveze komunistov Jugoslavije, ki bi moral biti zavezan internacionalizmu in ideološko zavračati vse, kar zadeva pojem narodnosti, je v Beogradu in med Srbi ubrano in vestno igral na strune srbonacionalizma prve vrste. "Nihče vas nima pravice tepsti!" je govoril srbskim rojakom na Kosovu in hkrati ukinal avtonomijo, ki jo je (pretežno albanskemu) Kosovu podelil Tito z reformo ustave iz leta 1974. Sloba je nacionalizem Velike Srbije gradil na račun Titove postavke "manj Srbije, več Jugoslavije". Z nacionalistično zagnanostjo in s svojstvenim sprevačanjem Titovih političnih ukrepov iz sedemdesetih let

si je v osemdesetih in v začetku devetdesetih let med Srbi pridobil naziv očeta naroda in s tega mesta izpodrinil prav Tita. Srbi so od prve markantne figure, maršala Tita, opravili hiter preskok na drugo, velikega vodjo Sloba. Predstavljajte si, da bi imeli Srbi svoj Sabotin: le kako bi prevračali kamenje, da bi iz Našega Tita na novo sestavili Naš Sloba. Zanimivo vprašanje. Miloševića ni več. Ostal pa je njegov kult osebnosti, ki je v Srbiji marsikje še kako živ. Kult osebnosti, tako kot velja to za Tita. Kult osebnosti, ki "navadnega" človeka spremeni v politika, predsednika države, velikega vodjo, očeta naroda in pravzaprav boga. Da, temu pojavu pravimo kult osebnosti: gre za iracionalno in emotivno dojetje manje tistih družbenih pojavov, ki bi jih mogli državljani sprejemati samo in čisto na ra-

cionalni ravni. Tak fenomen sta tudi politika in upravljanje države: državljani ne bi smeli dopustiti rojstva "očetov naroda", ker so "Miloševići" le njihova naravna posledica. V Belorusiji imamo še danes "Miloševića" z brki, ki je bil pred kratkim elegantno (85% glasov) potrjen na predsedniškem stolčku in je v naslednjih dnevih z vojsko pregel demonstrante, ki so mirno izražali prepričanje, da so bile volitve čista farsa. Temu "Miloševiću" je ime Lukašenko in si je po raziskavah, ki jih izdelujejo evropske agencije, priboril mesto na lestvici "Top 10" totalitarnih državnih poglavarjev. Čestitke! Ko pa je tudi on "oče" svojega, beloruskega, naroda. Kult osebnosti. In demokracija gre rakom žvižgat! Pa saj, kot pravi dovtip iz prvih vrstic, "Svet ni majhen, Srbija je velika!"

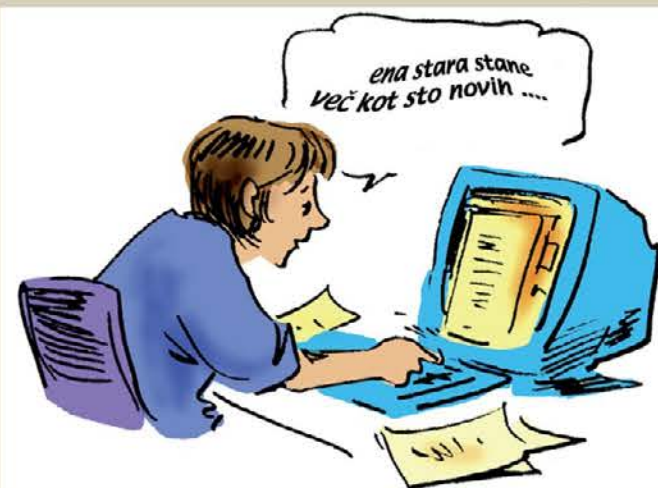
Andrej Černic

hipertekst03.doc

Moj PC (na skritem) ljubi znamke!

Računalnik je v družinski hierarhiji prehitel marsikatero drugo "neumno škatlo". Razlog za to je preprost: računalnik ne naredi ničesar, če mu ne točno ukažemo. Človeško, prečloveško, bi zapisal Nietzsche! Poleg tega pa računalniki med seboj komunicirajo kot ljudje v starih časih, to je v obliki - pa čeprav digitalnih - pisem! Ljubitelji dobrih starih časov bi lahko ironično dodali: "No, kje pa so znamke?" Ljubitelji in zbiralci znamk računalnik imajo bolj za zaveznika kot za sovražnika. Razlog zato je preprost. Že površno potepanje po že predstavljenih elektronskih boljših trgih (ebay ipd.) nas privede v svet zbirateljstva, ki je, kot lahko preberemo na strani 118 v knjigi Nesnovna kulturna dediščina,

prav vse znamke, ki jih je Lennon zbral do najstniških let v posebnem albumu. Avtorji razstave so v ta namen skenirali in postavili na spleto v obliki pdf datotek 155 strani ter platnice, ki sestavljajo Lennonov "izgubljeni album", kot so hudomušno razstavo poimenovali v muzeju. Lennona so številne države upodobile na znamkah, sam Lennon pa je leta 1971 narisal znamko v podporo stavkajočim poštnim uslužbencem. Leta 2003 so primerek te znamke prodali za čednih 1,260 angleških funtov! Podatke o zbirki znamk Freddieja Mercuryja lahko dobimo prav tako na spleto, in sicer na strani http://www.stampmagazine.co.uk/content/famous/freddie_merc.html. Avtorji

"zavestno in spontano zbiranje predmetov". Znamke, torej. Brskanje po spletnih straneh nas privede do zanimivih in presenetljivih rezultatov. Med uglednimi zbiralci znamk lahko najdemo mdr. dva rockerja, ki bi jima težko pripisali to strast, in sicer Johna Lennona in Freddieja Mercuryja. Lennonova zbirka znamk je vse do 10.4.2006 na ogled v poštnem muzeju v Washingtonu (med 10.00 in 17.30 - vstop prost!) ali pa bolj udobno na ekranu vašega računalnika, in sicer na strani http://www.postalmuseum.si.edu/lennon/page_index.html. Tudi če boste ostali doma, si boste lahko ogledali

prispevka niso poimenovali njegovega albuma kot skrit ali izgubljen album, ampak kratkomalo kot prvi album Freddieja Mercuryja. Tudi kot zbiratelj znamk je bil Mercury poseben, pa čeprav je zbral znamke že kot otrok: najraje je imel znamke črne barve, kar je za otroka čudno, a kaj: umetnik je pač umetnik, tudi ko zbira znamke! Domačim rockerjem (in ljubiteljem znamk) zato svetujemo ogled dveh spletnih strani, in sicer <http://www.filatelija.com/> ter <http://www.posta.si/Namizje.aspx?tabid=140>. Morda bo album z znamkami tudi za vas samo prvi... peter.rustia@gmail.com

Vremenska napoved ARPA-OSMER za Furlanijo - Julijsko krajino

SPLOŠNA SLIKA:

Nad zahodnim Sredozemljem bo obsežen višinski greben, ki bo zagotovil vremensko stanovitnost.

ČETRTEK, 30. marca 2006:

Dopoldne bo zmerno oblačno, predvsem zaradi visokih koprenastih oblakov. Med dnevom se bo postopno povečala oblačnost.

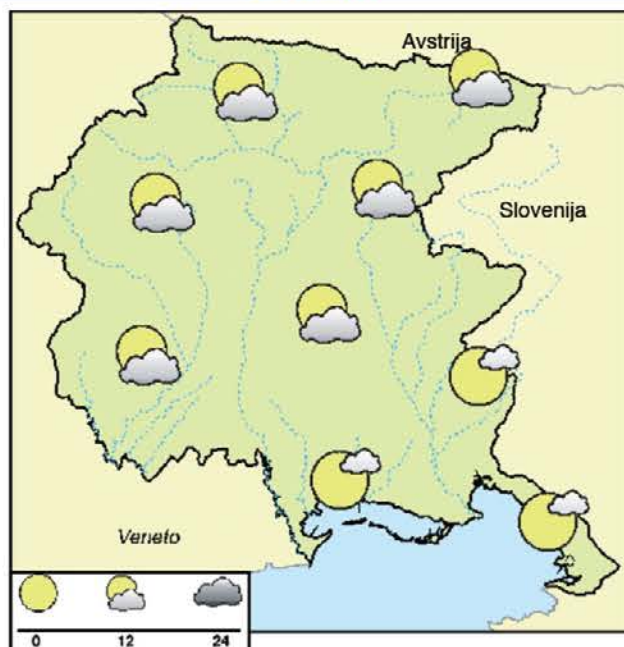
PETEK, 31. marca 2006:

Dopoldne bo prevladovalo oblačno vreme in bodo možne rahle padavine. Med dnevom bo spremenljivo.

OBETI ZA KONEC TEDNA:

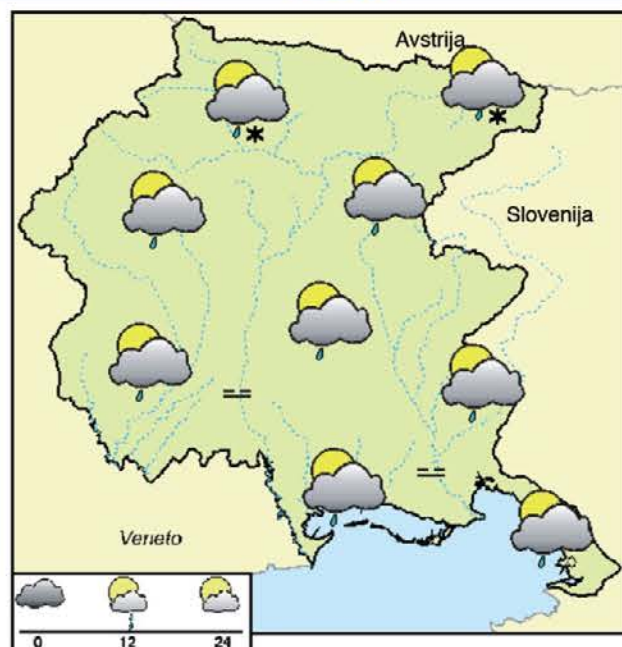
V soboto bo v obalnem in ravninskem pasu oblačno. Več sončnega vremena bo v gorah.

ČETRTEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	3/6	6/9
Najvišja temperatura (°C)	14/17	12/15
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	+7	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	+1	

PETEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	6/9	7/10
Najvišja temperatura (°C)	11/14	10/13
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	+7	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	+2	

Deželna meteorološka opazovalnica F - Jk

www.meteo.fvg.it, slovensko@osmer.fvg.it, tel. 0432 934111

POKRAJINSKE VOLITVE 2006

SLOVENSKA SKUPNOST podpira
predsedniškega kandidata **Enrica Gherghetto**
in nastopa v koaliciji **Oljke (Ulivo)**.

V okrožju Štandrež-Rojce-ul. Fatebenefratelli voli tako:

☐	_____
☐	_____
☐	_____
☐	_____
☒	Mario Brescia

(ime in priimek sta že natiskana na glasovnici)

PARLAMENTARNE VOLITVE 2006

Za senat voli tako:

Naš kandidat je **HADRIJAN CORSI**
NE PIŠI PREFERENC, SAMO PREKRIŽAJ ZNAK,
SICER BO GLAS NEVELJAVEN!

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite **Skladu Dorče Sardoč**, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva Zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam.

V ta seznam spada tudi **Sklad Dorče Sardoč**.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko **Sklada Dorče Sardoč** in se podpišete.

Prispevek »petih tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka **Sklada Dorče Sardoč** je:
91013840318

9. -10. APRILA 2006 OBČINSKE VOLITVE

V OBČINSKI SVET

SERENO DETONI

KATOLIČAN DEMOKRAT
KULTURNI DELAVEC ITALIJANSKI DALMATINEC
PREJEMNIK NAGRADE TOMMASEO 2006

Serefino Detoni

Ettore Rosato

G. Pierluigi Di Piazza